

Nr. 41 - December 1998
10e jaargang
Verschijnt 4x per jaar
Prijs per stuk Hfl 6,-

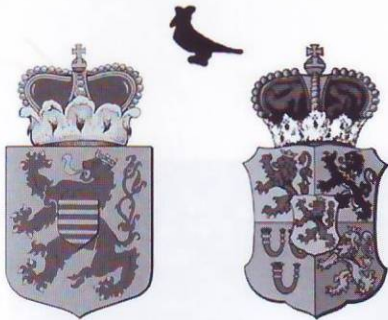
LIMBURGS SCHUTTERSTIJDSCHRIFT

BRAND IMPERATOR
HARTVERWARMEND, HET HELE JAAR DOOR.

Het 'Limburgs Schutterstijdschrift'

Het Limburgs Schutterstijdschrift is een uitgave door en onder auspiciën van de stichting Steun Aan het Schutters- en gildewezen in de beide Limburgen (S.A.S.).

Abonnementen

Het Limburgs Schutterstijdschrift verschijnt 4x per jaar.
Abonnementsprijs Hfl 25,- / BF 480 per jaar bij vooruitbetaling.
Losse nummers à Hfl 6,- / BF 115 excl. Hfl 3,- / BF 60 verzendkosten.

Bankrelaties

Nederland: Rabobank,
rekeningnr. 12.22.15.125
Postbank rekeningnr. 2878343
België: Gemeentekrediet van
België Agentschap Kinrooi,
rekeningnr. 068-2059877-12.

Redactie-adres en nieuw abonnement

Brouwerslaan 25
6093 GG Heythuysen.

Druk

Drukkerij Limburgsche Post
Heerstraat Noord 69
6099 AW Beegden (NL).

Voorbehoud

Plaatsing van een artikel in dit tijdschrift houdt niet in, dat de inzichten van de schrijver worden gedeeld door de redactie.
Bij overname van artikelen is bronvermelding vereist.

De redactie stelt het algemeen belang boven het persoonlijk belang en behoudt zich daarmee het recht voor om aangeboden teksten te wijzigen, in te korten of zelfs niet te plaatsen.

ISSN: 1382-0893.

BESTE SCHUTTERS-VRIENDEN,

Een zeer druk en interessant schuttersseizoen ligt achter ons. Hoogtepunten waren ongetwijfeld de opluistering door schuttersgilde St.-Catharina 1480 Weert en deputaties van de schutterijen uit de schuttersbond E.M.M. bij de herdenkingsplechtigheden van de Vrede van Munster in Den Haag. Schuttergilde St.-Catharina 1480 stelde de unieke fotoserie en een gedicht van Marleen Scheepers aan ons ter beschikking. Met de vele toegezonden foto's en verslagen over het 12e Europese SchuttersTreffen in Krakau hadden we een apart nummer kunnen vullen. Luc Wolters vatte de artikelen samen en vulde deze aan met zijn persoonlijke ervaringen. Eveneens in Krakau had Luc Wolters een gesprek met de President van de Europese Gemeenschap van historische Schuttersgilden; Graaf Juan 't Kint de Roodenbeke.

Met gepaste trots presenteren we U de interviews met onze gouverneurs Mevrouw Hilde Houben-Bertrand en Mr. Berend baron van Voorst tot Voorst. Hun beider betrokkenheid bij het Limburgse Schutterswezen komt niet alleen in woorden en hun aanwezigheid bij schuttersactiviteiten naar voren, maar ook in het feit dat ze meer cachet willen geven aan de huldiging van de OLS-winnaar. Samen met de OLS-winnaar werden dit jaar voor het eerst ook de nummers twee, drie en de OLS-winnaar van het voorafgaande jaar uitgenodigd om de gasten te zijn van onze gouverneurs. Na het in het leven roepen van 'D'n Um', zie ik deze grootse ontvangst als het begin van een nieuwe traditie (verrijking) om de OLS-winnaar te waarderen voor de geleverde prestatie.

Zoals vaker door ons aangehaald, heeft het Limburgse Schutterswezen de laatste jaren een stormachtige, positieve ontwikkeling doorgemaakt. Het vertrek van Lei Meisen zal niet alleen een (slag-) aderlating zijn voor Omroep Limburg en voor het Limburgse Schutterswezen in het bijzonder, maar ook voor de Limburgse Volkscultuur in het algemeen.

De 6e Limburgse Schuttersdag op 9 januari a.s. belooft weer zeer interessant te worden. In een voordracht zal Drs. A.P.P.M. Janssen het Limburgse Schutterswezen vanuit heemkundig perspectief bekijken. Na de pauze zal TV-Gazet de schutterijen de mogelijkheden tonen om hun schuttersactiviteiten (gratis) te promoten. Interessant voor de historische achtergrond, ledenwerving en aankondiging van schuttersactiviteiten in Uw regio.

Geachte lezer, met dit nummer van het Limburgse Schutterstijdschrift gaan we de drempel over naar de 11e jaargang. Mede namens de overige redacteuren wens ik U prettige feestdagen en een zeer voorspoedig en succesvol 1999 toe.

Wim Pijpers, Hoofdredacteur.

Ingesloten bij dit nummer van het Limburgs Schutterstijdschrift vindt U de betalingskaart voor het abonnementsgeld over het jaar 1999. Voorkom vertraging en maak het abonnementsgeld z.s.m. over. Indien U ons een machtiging heeft gegeven, hoeft U niets te doen. Gebruik dan de bijgesloten blanco machtigingskaart voor iemand die ook een abonnement op het Limburgs Schutterstijdschrift wenst. Vergeet niet Uw bank-/gironummer en Uw handtekening te vermelden op de machtigingskaart.

Het volgende nummer van het Limburgs Schutterstijdschrift zal verschijnen in maart 1999. Kopij, advertenties en gegevens voor de Limburgse Schuttersagenda 1999 kunnen aangeleverd worden tot 1 februari 1999 bij het redactie-adres.

Bij de voorpagina: Schuttersgilde St.-Catharina 1480 uit Weert luisterde op voorbeeldige wijze de herdenkingsplechtigheden op rond de Vrede van Munster. Foto ter beschikking gesteld door Schuttersgilde St.-Catharina 1480 Weert.

DEN HAAG HEEFT DE KLOK HOREN LUIDEN ...

Op vrijdag 5 juni heeft het Gilde van Wieërter Stadsschötte zich op een niet mis te verstane wijze kunnen presenteren in het Haagse tijdens de herdenking van de Vrede van Munster.

Trots stond het Gilde aangetreden op het Malieveld als openingsact van een kleurrijke eenmalige stoet van Limburgse schutters. Zij mochten de grote rijdende beiaard van de heer Raatjes begeleiden naar het Binnenhof.

Ja, ook nu weer was het de heer Bert Raatjes uit Soest die voor 100% medeplichtig was aan een kleurrijk geheel zoals dat in Den Haag nog nooit was vertoond. Het Gilde in volle bezetting, inclusief standaardruiter, 26 vaandel dragers met elk twee wachters van de 26 schutterijen aangesloten bij de Schuttersbond Eendracht Maakt Macht, de grootste rijdende beiaard, twee prachtige muziekgezelschappen en het Gilde van Aarle Rixtel.

Hij had het weer voor mekaar. Het laatste, 13e ?, draaiboek kon wel eens voor het grootste deel door zijn hand zijn geschreven. Aan hem hebben wij dit allemaal te danken. Een driewerf 'hoera' voor deze opzet, organisatie en nimmer aflatende inzet. Het is erg prettig om met iemand samen te mogen werken die een dergelijk belangrijk evenement zo minitieus kan organiseren, opzetten, samenstellen, begeleiden en dirigeren.

Langs deze weg willen wij de heer E.S. Raatjes hartelijk danken voor het feit dat hij ons heeft uitgekozen. Dank ook voor de manier van samenwerken en samenspelen. Dank voor zijn enthousiasme en fijne spontane trots. Trots op zijn mensen, en zo is dat. Wij zullen graag met hem een volgend evenement meemaken. Maar dan moet hij ook het weer kunnen regelen.

Alle deelnemers uit Limburg en vooral van Sinte Catharina 1480.

... ÉN WEET NU WAAR DE KLEPEL HANGT!!!!

GOUVERNEUR VAN VOORST TOT VOORST: "HET OLS ZOU IK NIET WILLEN MISSEN!"

In het kader van het 10-jarig bestaan van het Limburgs Schutterstijdschrift vroegen we de gouverneurs van Belgisch en Nederlands Limburg in een interview naar hun eerste kennismaking met het Oud-Limburgs Schuttersfeest en het Limburgse Schutterswezen in het algemeen. Verder naar hun mening inzake de milieuproblematiek, de positie van de vrouw binnen het Limburgse Schutterswezen en de uitstraling van het schuttersgebeuren anno 1998.

Mr. Berend J.M. Baron van Voorst tot Voorst, Gouverneur/Commissaris der Koningin in de Provincie Limburg.

Amper 4 dagen in functie als Gouverneur/Commissaris der Koningin in de provincie Limburg, maakt mr. baron van Voorst tot Voorst in 1993 zijn opwachting in Koningsbosch. Hier maakt hij kennis met het Oud-Limburgs Schuttersfeest in zijn volle glorie. Als staatssecretaris had hij al eens mogen proeven van dit stukje cultuur tijdens een partijbijeenkomst in Limburg.

Gouverneur van Voorst tot Voorst: "Wat blijft boeien is de stijlvolle discipline, de kleurrijke aanblik en de onderlinge verbondenheid die telkens weer wordt uitgedragen door alle deelnemers. Heel vaak zie je dat het schutter-zijn met hart en ziel wordt uitgedragen, waarbij het getoonde zilver een duidelijke band met het verleden toont. Diep geëerde normen en waarden.

Helemaal niet ouderwets en zeer zeker van deze tijd."

Evenzo boeiend is de ontwikkeling die het Limburgse Schutterswezen nu doormaakt. Zo staat de functie van de vrouw in de schutterij ter discussie en heeft het milieubeleid heeft veel emoties losgemaakt.

Gouverneur van Voorst tot Voorst: "Persoonlijk ben ik van mening dat vrouwen mee moeten kunnen schieten. Ze marcheren al mee en ook op andere gebieden zijn zij sterk betrokken bij de schutterij. Toch blijft het nog een zaak van de overkoepelende organisaties en de schutterijen zelf om te bepalen of de dames mee mogen schieten. De openstelling voor de dames leeft natuurlijk sterker bij een schutterij, waarbij iedere schutter, man of vrouw, van vitaal belang is. Maar de openstelling voor de dames kan dus alleen maar van binnenuit gebeuren. Je ziet wel vaker dat men in eerste instantie op maatschappelijk gebied apart opereert, om vervolgens toch gezamenlijk over de eindstreep te gaan. Ook binnen de schutterswereld tekent deze weg zich af. Enerzijds het Limburgs Dames Schuttersfeest en anderzijds het Oud-Limburgs Schuttersfeest.

Kwalitatief hebben de vrouwen hun schietkunst al lang bewezen. Op termijn zullen de dames en heren gezamenlijk hun kunnen tonen, maar nogmaals het is een zaak van alle betrokkenen."

De milieuproblematiek kent ook zijn geschiedenis. Het lood was en is nu eenmaal het zorgenkindje van de schutterswereld. Daarbij is nu ook nog de factor geluidshinder gekomen en tot overmaat van ramp komt nu ook nog eens de ruimteproblematiek om de hoek kijken. Drie facetten waar het Limburgse Schutterswezen keer op keer mee wordt geconfronteerd.

Gouverneur van Voorst tot Voorst: "Uitgangspunt om te komen tot oplossingen voor al deze problematieken zijn de gegeven regels. Je kunt nu eenmaal niet om de nationale wetgeving heen. Die zul je moeten toepassen. Hierover zijn afspraken gemaakt tussen de provincie en de gemeenten. De gemeente op haar beurt heeft overleg met de plaatselijke schutterij. Samen moet dit toch op te lossen zijn. Op lokaal niveau kan een kogelvanger de oplossing zijn om het schieten te kunnen waarborgen. Door op provinciaal niveau bijvoorbeeld hiervoor subsidie

Gouverneur van Voorst tot Voorst: "Problemen samen oplossen".

te verlenen neem je je verantwoordelijkheid in deze.

Uiteraard is de provincie de aangewezen gesprekspartner van de OLS-federatie in deze kwesties. Samen wordt bekeken wat er mogelijk is om het schieten met de zware buks tegen de blauwe hemel zoveel mogelijk te behouden.

Maar dat betekent ook concessies doen. Schieten op vaste uren om geluidsoverlast te beperken of in te dammen. Mogelijk het schietterrein verplaatsen, of voor meerdere schutterijen één schietterrein binnen de gemeente of regio aanwijzen. Samenwerken is ook hier gewenst. Niet alleen de OLS-federatie met de provincie, maar zeker ook met de schutterijen.

Het traditionele geluid van de buks is misschien te bestrijden aan de bron, door andere materialen te gebruiken. Onderzoeken in deze zijn in volle gang. Maar zolang er nog geen definitieve resultaten zijn, zullen we in goed onderling overleg toch de bestaande regels dienen toe te passen tot tevredenheid van alle betrokken partijen.

Met de loodproblematiek zijn we reeds gevorderd door gebruik van kogelvangers en het raapsysteem van de loden kogels in het schootsveld. Maar ook hier zullen we alert blijven reageren op nieuwe ontwikkelingen.

Voor wat betreft de schuttersfestiviteiten (OLS, ZLF, LDS, bondsfeesten etc.) zijn die richtlijnen duidelijk vastgelegd in een convenant. Iedereen weet waar rekening mee dient te worden gehouden.

Als straks alle problemen zijn opgelost moet er voor gezorgd worden dat dit in de nationale wetgeving wordt opgenomen. Zo voorkom je onduidelijkheid, en neem je de onzekerheid bij de schutters weg."

Het Nederlands Koningshuis is nog nooit aanwezig geweest bij een Oud-Limburgs Schuttersfeest. Toch heeft het Limburgse Schutterswezen een hechte band met het Huis van Oranje.

Gouverneur van Voorst tot Voorst:

"Onze vorstin voelt zich wel degelijk betrokken bij het Oud-Limburgs Schuttersfeest. Niet alleen als beschermvrouwe van het OLS, maar ook bij haar diverse werkbezoeken en de viering van Koninginnedag nieuwe stijl, heeft zij kennisgemaakt met dit specifiek stukje Limburgse cultuur. Dat zij nog niet te gast is geweest heeft meer te maken met niet kunnen. Haar agenda staat vaak al volgepland met afspraken die een andere prioriteit hebben.

Verder heeft een verzoek om Hare Majesteit uit te nodigen aanwezig

te zijn mij nog nooit bereikt. Voor wat de toekomst betreft liggen hier nog alle mogelijkheden open."

Persoonlijk heeft U als gouverneur nog al eens een puntje laten staan tijdens het lossen van de ere-schoten op het OLS. Dit in tegenstelling tot uw collega Mevrouw Hilde Houben-Bertrand.

Gouverneur van Voorst tot Voorst:

"Ik vind het bijzonder knap van mevrouw Houben-Bertrand dat ze telkens raak schiet. Het is meer een folkloristische rivaliteit tussen ons. Het is een goede zaak dat na drie jaar het OLS weer aan deze kant van de Maas terecht is gekomen. En wat mij betreft mag het nog een jaartje aan deze kant blijven.

Overigens zouden mijn schietprestaties wellicht komend jaar wel eens beter kunnen worden. Sinds kort behoor ik ook tot de brildragers."

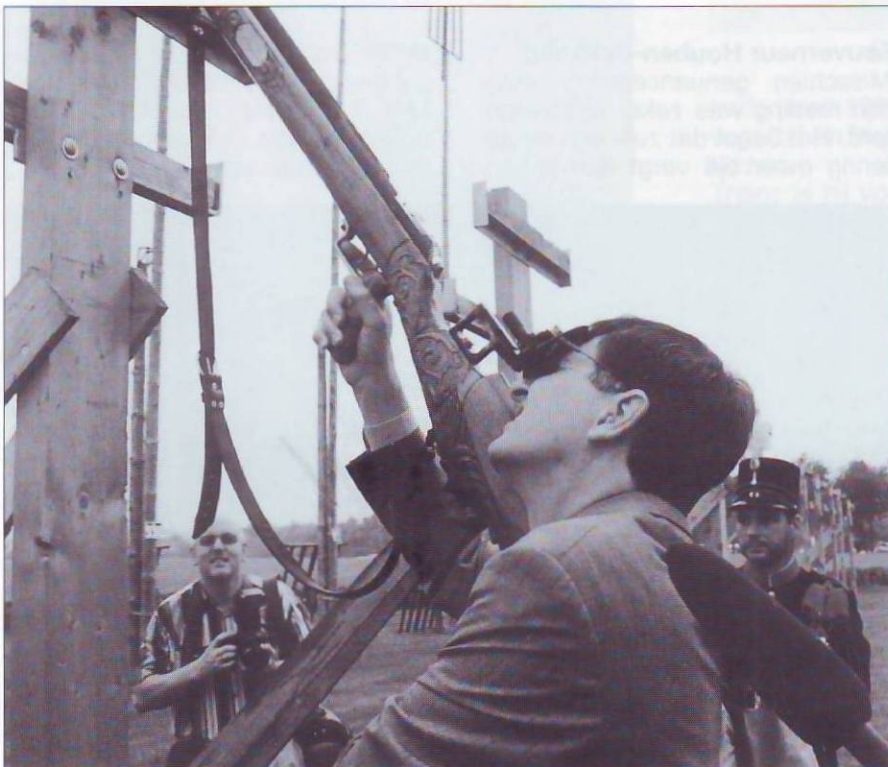
Hoe kijkt U aan tegen Limburg met zijn tradities, normen en waarden na vijf jaar gouverneur van Limburg?

Gouverneur van Voorst tot Voorst:

"Vanaf de eerste dag ben ik ondergedompeld in het cultuurgebeuren waar Limburg rijk aan is. Het volkstoneel, de muziek, de carnaval, de sport, om maar wat voorbeelden te noemen. Alles heeft zijn eigen specifieke charme. Het blijft steeds opnieuw boeien. Hoewel ik graag vaker nog acte de présence zou willen geven, lukt dat niet altijd. Een drukke agenda en niet te vergeten ons eigen gezin. Privé-tijd is een kostbaar bezit geworden, dat bijzonder gekoesterd moet worden. Ik moet eerlijk toegeven dat ik best wel vaker eens anoniem ergens zou willen zijn, ook op het OLS. Maar dat is onmogelijk.

Overigens wordt bij het invullen van mijn agenda de eerste zondag in juli steevast gereserveerd voor het OLS. Ik zou het niet willen missen!"

Cor Voorter.

Gouverneur Van Voorst tot Voorst:

"Mijn schietprestaties zouden komend jaar wel eens beter kunnen worden. Sinds kort behoor ik ook tot de brildragers."

GOUVERNEUR HILDE HOUBEN-BERTRAND: "DE SCHUTTERSWERELD IS IETS SPECIAALS"

In 1996 trad Mevrouw Hilde Houben-Bertrand aan als gouverneur van Belgisch Limburg. Het fenomeen "schutterij" was haar toen niet helemaal onbekend.

Als Gedeputeerde van Toerisme had zij al eerder kennis gemaakt met het Limburgse Schutterswezen. Haar waardering voor de schutterswereld is sindsdien verder gegroeid, maar uitgangspunt voor haar vormt de individuele persoon die deel uitmaakt van een vereniging die een stuk cultureel erfgoed vertegenwoordigt.

Mevrouw Hilde Houben-Bertrand,
Gouverneur van Belgisch-Limburg.

Gouverneur Houben-Bertrand:

"De schutterswereld is iets speciaals. Hier wordt vriendschap aangeboden. Nooit sta je alleen, altijd samen. Het is dan zeker niet vreemd dat de historische waarden van een feest als het OLS overeind moeten blijven staan. En dat kun je alleen maar samen bereiken. Dus heeft het woord 'samen' een veel diepere betekenis als 'niet alleen'. Een schutterij is een van de weinige verenigingen die vaak nog het sociaal-maatschappelijke zo duidelijk weet uit te dragen. Een vereniging waar vaak een hele familie haar vrije tijd in uitleeft.

De rol van de vrouw is weliswaar vaak verzorgend, maar van niet te onderschatten waarde. Zij is vaak onbewust de spil. Door de gezinsbeleving krijgen de kinderen dan

ook sociale vaardigheden aangeleerd die zo typisch zijn aan de schutterswereld.

Verdraagzaamheid, tolerantie, broederschap en begrip voor onze eigen historie. Het zijn allemaal wezenlijke elementen in onze hedendaagse multi-culturele samenleving die van wezenlijk belang zijn voor de vorming van ons individu.

Het oogstrelend geheel dat een optocht biedt is meer dan alleen marcherende korpsen die langskomen. Kijk naar de stijl van een vereniging en je ziet een stukje geschiedenis aan je oog voorbijtrekken. Let op de orde en netheid die de korpsen zich opleggen bij hun presentatie en niet te vergeten de discipline.

Allemaal facetten die terug te vinden zijn in het dagelijkse leven. Zoiets kostbaars moeten we koesteren en behoeden voor nu, maar meer nog voor later."

Uw eerste Oud-Limburgs Schuttersfeest als gouverneur deed nogal stof opwaaien. U brak meteen een lans voor de vrouw onder de schietboom. Dat werd U niet echt in dank afgenomen. Enkele maanden later waren uw uitspraken genuanceerder.

Gouverneur Houben-Bertrand:

"Misschien genuanceerder, maar mijn mening was zeker niet veranderd. Het besef dat zulk een verandering meer tijd vergt dan je ver-

wacht, betekent niet dat het er niet eens van zal komen. Wat dat betreft onderstreep ik de mening van de oud-president Lei Stals dat de vrouw een verrijking is voor het Limburgse Schutterswezen.

Het damesschietsen is tegen de verdrukking in groeiende. Het LDS en het OLS zullen zich nog een stukje ontwikkelen op hun eigen manier, maar uiteindelijk zal het smelten tot een groot geheel.

Het afronden en komen tot een definitieve besluitvorming over de positie van de vrouw onder de buks is volop in beweging. Een geforceerde en gedwongen besluit levert volgens mij alleen maar nadelen op.

De schuttersbonden die vrouwen al op bondsniveau laten meeschieten, zien nu al de meerwaarde daarvan. De ontwikkeling die nu gaande is in het Limburgse Schutterswezen, is al jaren geleden ingezet in alle gedingen binnen de maatschappij. Het kost tijd, zoals alle ontwikkelingen tijd vergen. Ik ben er gerust op dat er binnen afzienbare tijd een OLS zal zijn waar schutters, man of vrouw zich zullen bewijzen. En bij een misser zullen de vrouwen even hard huilen of bij het raak schieten zo niet harder juichen."

De milieuproblematiek laat ook België niet ongemoeid. Schutterijen raken hun vaak eigenhandig gebouwd schutterslokaal kwijt door de nieuwe wetgeving.

Gouverneur Houben-Bertrand breekt een lans voor de vrouw.

Gouverneur Houben-Bertrand:

"De laatste jaren is er meer orde-ning gekomen in de wetgeving voor zaken zoals het milieu. Schutterijen komen of kwamen enerzijds in de problemen door de beperkende maatregelen. Anderzijds waren er ook een aantal verenigingen die niet geheel legaal waren bezig geweest. Samen met de OLS-Federatie en met politieke senatoren als Maurice Didden proberen we daar waar mogelijk de pijn weg te nemen of te verzachten. Door de lokale bevolking erbij te betrekken kan een schutterij vaak veel onnodig leed bespaard blijven. Als je buurman weet dat je op een vaste dag schietoefeningen houdt, dan kun je er gerust op zijn dat hij er geen moeite mee heeft. Schutter-slokalen zijn vaak een trefpunt voor sociale contacten. Als de buurt daar deel van uitmaakt, heeft dat een positievere uitstraling als wan-neer de buurt een schutterij alleen maar ziet tijdens de omgang door het dorp. Onze zorg en taak is niet alleen om het milieu te bescher- men, maar ook die ruimte te vinden om het sociaal-maatschappelijke deel te bewaken welk een schutterij tot haar doelstellingen rekent. Door het bespreekbaar stellen van de problemen waar schutterijen mee kunnen komen te kampen, wordt de betrokkenheid van ons provin- ciebestuur alleen maar groter. Overheid en industrie zijn hierover in gesprek.

Waar werkgebied, waar woonge- bied, waar recreatiegebied? De nadruk ligt op geen van drieën. De nadruk dient bij de mens als indivi-

du binnen de samenleving te lig- gen. 'Samen' is het belangrijkste woord. Samen wonen, samen le- ven en samen werken. Vertaal dat naar de schutterijen en je ziet een samenwerking die over grenzen heengaat. Die vergaande samen- werking moeten we kost wat kost in stand houden. De taak van de OLS-federatie en onze bestuurders aan beide zijden van de Maas is daarom van veel groter belang als menigeen aanneemt.

Willen we het OLS en de daarmee verwante cultuur behouden dan zullen we samen moeten waken dat wij onze eigenwaarde bescher- men en behouden. En als het schieten bemoeilijkt wordt door de groei van steden en kernen, dan moeten we er samen voor zorgen om te komen tot een oplossing. Ruimteverdeling is dan belangrijk. Een kogelvanger wordt dan een hulpmiddel om te behouden wat ons dierbaar is."

Het Belgische Koningshuis is nog nooit aanwezig geweest bij een OLS.

Gouverneur Houben-Bertrand:

"Ik heb begrip voor de zware agen- da van ons koningspaar. Deze is vaak overvol, waarbij ook nog een afweging moet worden gemaakt en rekening moet worden gehouden met wensen van onze verantwoor- delijke ministers. Misschien dat het er ooit van komt dat de beide vor- sten van onze Limburgen aanwezig zullen zijn. Met mij zullen dan heel veel mensen fier en trots zijn dat moment mee te mogen maken."

Het schieten gaat U beter af als uw collega baron van Voorst tot Voorst tijdens de ere-schoten.

Gouverneur Houben-Bertrand:

"Heel eerlijk moet ik zeggen dat ik in 1996 in Bocholt ben ingewijd in de schietkunst door de buksmees- ter van schutterij St. Laurentius Bocholt. Mijn man had mij de terug- slag laten ervaren van een jachtge- weer. Wisten wij veel! In Bocholt aangekomen mocht ik alles verge- ten en leerde de buksmeester mij schieten met de zware buks.

Tijdens de ere-schoten van mij had de buksmeester meer zenuwen dan ik. Maar trots dat hij was op mij toen ik het punt naar beneden wist te halen! En sindsdien ben ik ver- knocht geraakt aan het OLS. Een feest dat door zoveel vrijwilligers wordt gedragen geeft zo'n fijn en dankbaar gevoel dat je trots bent om daarbij te horen. En dankbaar om iedere keer er weer bij te mo- gen zijn."

Hoe kijkt U tegen deze schutters- traditie aan vanuit uw functie als gouverneur?

Gouverneur Houben-Bertrand:

"Het is een van die dingen die je leert ervaren om positief te blijven. Na mijn studie wilde ik iets terug- doen omdat ik had kunnen stude- ren. Vandaar mijn politieke betrok- kenheid bij onze samenleving. Die samenleving is alleen maar boeien- der geworden, soms lastig, soms makkelijk. Ik weet mij gesteund door mijn man en kinderen en onze vrije dagen hebben daardoor iets speciaals gekregen.

Alleen dat maakt het al heel bijzon- der. Wat nu het Limburgse Schut- terswezen betreft kan ik alleen maar verwijzen naar mijn eerdere uitspraken.

Samen bereik je meer dan alleen. Binnen de samenleving, binnen de gemeenschap, maar evenzeer bin- nen schuttersfederatie. We komen er wel uit. Maar: SAMEN !!!!!"

Cor Voorter.

Gouverneur Houben-Bertrand: "Ik ben verknocht geraakt aan het OLS".

SCHUTTERIJ ST.-SEBASTIAAN AS (7)

Eerst dit ter aanvulling van ons vorige artikel in deze reeks*. Toen schreven we dat van de plechtige huldiging van vijf schuttersleden wegens hun 50 jaar ononderbroken lidmaatschap geen deugdelijke foto of enig ander document voorhanden was voor publicatie. Na informatie bij de schutters Hubert, Pieter en Jef Bayen, herinnerde zich de laatste ooit een ereteken van zijn grootvader gezien te hebben dat waarschijnlijk nog ergens thuis bewaard bleef. Na een korte zoektocht meldde hij de vondst van het gezochte eremetaal waarvan hier de foto's als illustratie:

Tekst voorzijde medaille:
DE MINISTER VAN
NEDERL. CULTUUR
AAN
HENDRIK BAYEN
"ST. SEBASTIAAN-
SCHUTTERSILDE" AS
5.3.1977.

De keerzijde van de medaille is mooi gegraveerd met enkele schuttersattributen, zoals een kruis- en handboog, een schietschijf met wip en een holster met boogpijlen ondersteund door eikenbladeren; de moeite waard om bewaard te blijven.

Een schutterij moet ergens een onderdak hebben waar kan vergaderd worden en waar alle schuttersattributen veilig kunnen opgeborgen worden. Zo'n plaats noemde men eertijds de "schuttenkamer". Vaak had de schuttenkamer een bijbehorende ruimte waar zonder gevaar, schietoefeningen werden georganiseerd en ieder jaar volgens het reglement de vogel geschoten werd. De schuttenkamer van schutterij St.-Sebastiaan As was lange tijd gevestigd in het café Mardaga te As aan de Statie. Na de Eerste Wereldoorlog nam ze intrek bij Volderbaeten, in de volksmond beter bekend als café "Maantje". Daarna kreeg ze onderdak bij Bér Verheijen en enige tijd later in café Heideroosje bij Jos Bollen.

In 1965 bouwde schutterij St.-Sebastiaan As haar eigen schuttenkamer, gelegen aan de Kantonnale baan. De schuttenkamer verrees op de plaats waar vooraf een woning was afgebroken van Cockeril. Het terrein was eigendom van de Gemeente As, ongeveer een hectare groot en in erfpacht voor 100 jaar.

Toen in juli 1973 het Provinciebestuur nieuwe reglementen uitvaardigde met betrekking tot de veiligheid der schietoefeningen, werd de erfpacht op 5 juli 1973 de erfpacht door de Bestendige Deputatie van

Limburg ingekort tot 30 jaar. In juni 1994 werd de erfpacht officieel verlengd voor de duur van 30 jaar, mits betaling van de erfpacht.

Op het terrein bij de schuttenkamer hebben alle schietwedstrijden plaats en daar wordt ook ieder jaar Hemelvaartsdag de vogel geschoten. Volgens oud gebruik wordt de koning aan zijn woning afgehaald door zijn schuttersgezellen en onder de schietboom geleid waar hij het schuttersmetaal moet afleggen. Dit gebeurt met een klein traktaat, waarna de vogelschieting kan beginnen.

Dit jaar lukte het Eduard Conings zich door het koningszilver te laten versieren. Wij zien hem op de foto in vol ornaat met aan zijn zijde koningin Maria Ulenaers. Maria vergezelt al 10 jaar de koningen van schutterij St.-Sebastiaan As.

Ledenlijst

Schutterij St.-Sebastiaan As telt 36 leden, te weten: Banken Cornelius, Bayen Henri, Bayen Herman, Bayen Jozef, Bayen Piet, Bayen Pieter, Broeckmans Nicole, Bijmens Jef, Coesse Odiel, Conings Eduard, Crijns Lizette, Cuppens Maria, Evens Rudy, Grondelaers Jan, Gijzen Rita, Hoffmans Stanis, Hurkmans Maria, Jonck Nancy, Jonck Rudy, Krops André, Krops Marc, Lorks Maria, Moors Anja, Moors

Schutterij St.-Sebastiaan As tijdens het bondsschuttersfeest dat gehouden werd op 10 augustus 1997.

Maria, Moors Michel, Moors Roel, Neyens Jeanne, Plessers Mia, Reynders Nancy, Rutten Herman, Schevernels Pieter, Simons Mathieu, Ulenaers Bjorn, Ulenaers Marcel, Ulenaers Maria en Van-deurzen Leo.

Schutterij St.-Sebastiaan As is een van de schoonst uitgedoste schuttersgilden van Midden-Limburg. Om deze reden werd ze regelmatig gevraagd om allerlei feestelijkheden in Limburg en zelfs er buiten om te luisteren.

Haar tuchtvol disciplinair optreden is een "must" van voorzitter Jan Grondelaers en van het hele bestuur. Jan Grondelaers is sedert de heroprichting in 1957 lid van het Asserse schuttersgilde met de functie van schatbewaarder. Na het aftreden van voorzitter Mathieu Simons, oefent Jan de dubbele functie uit van voorzitter en secretaris. Hij is ook voorzitter van de Schuttersbond Maas en Kempen en is de bondsafgevaardigde in het bestuur van de OLS-Federatie na het overlijden van Pierre Creemers. Hij is om zo te zeggen een spilfiguur in het Limburgse schutterswezen. Voor zijn inzet en toewijding voor het Limburgse schuttersleven werd Jan Grondelaers op 24 januari 1982 in de Kruisherenkapel te Maaseik opgenomen als schutbroeder in de Edele Eed-Broederschap van de Souvereine Orde van de Rode Leeuw van Limburg en de Heilige Sebastianus.

Als sluitstuk van de historiek van de Asserse schutterij volgt onderstaand een foto die werd gemaakt op 24 januari 1982 na de inauguratie.

Joannes Daamen.

* Zie Limburgs Schutterstijdschrift nummer 39, pagina's 20-21.

Op de voorste rij v.l.n.r. Ton Verbaan, Albert Gillet, Mgr. Alfons Castermans, Karl Herder en Jozef Quadvlieg. Op de achterste rij v.l.n.r. Jan Grondelaers, Jan Kessels, Pater Willem Sangers, Maria Schunk, Leo Jans, onbekend, Pierre Creemers, Mathieu van den Boom en Jaak Roosen.

GEDEPUTEERDE MARTIN EURLINGS

Een cultuurminnend en gedreven politicus over volkscultuur en behoud van het schutterswezen
– door Luc Wolters –

De schutterijen komen met diverse overheden in aanraking. Een niet onbelangrijke is de Provincie Limburg. Op de post van "cultuur" zit de CDA-gedeputeerde drs. Martin Eurlings, die belang hecht aan en belangstelling toont voor de volkscultuur, waar de schutterijen deel van uitmaken. Hij voert het woord over de Provinciale belangstelling voor cultuur en de waarde die aan de schutterijen gehecht wordt.

Gedeputeerde Martin Eurlings

De cultuur van Martin Eurlings

De cultuur waarin Martin Eurlings is opgegroeid bestond in het Valkenburg van de jaren vijftig en zestig onder meer uit het jeugdtoneel, het openluchttheater, de schouwburg en de fanfare die op de kiosk musiceerde. Als hij dat vergelijkt met alle culturele manifestaties waar hij als gedeputeerde van cultuur acte de présence geeft, zijn z'n huidige activiteiten teveel om op te noemen. In die hoedanigheid is hij aanwezig bij het toneel van verstandelijk gehandicapten ("want ieder mens schept zijn cultuur"), Cultura Nova, het Oud-Limburgs Schuttersfeest, concerten van fanfares en harmonieën, popmuziek, het Limburgs Symfonie Orkest, het Euregionaal dansforum enzovoort enz.

Het belang van volkscultuur

Sprekend over de Limburgse cultuur wijst Eurlings trots op het grote aanbod van kunst en cultuur.

Ook de volkscultuur, waaronder ook het schutterswezen valt, heeft de aandacht van de Provincie. Deze cultuurvorm is namelijk van groot belang voor de saamhorigheid van de kernen, het verrijkt de mensen die ermee bezig zijn en brengt amusement voor veel andere mensen.

Met name in de kleine gemeenschappen máákt de volkscultuur mede de samenleving. De Provincie stelt zich daarbij de vraag in hoeverre die cultuur bijdraagt aan de kwaliteit van de leefomgeving voor de mensen, maar kijkt bijvoorbeeld ook naar het algemene beeld van de Limburgse cultuur en wat dat kan betekenen om de vestiging van bedrijven in deze provincie te ondersteunen.

Het belang van kwaliteit

De vrije tijd waarover mensen beschikken wordt als kostbaar ervaren, dus moet die kwalitatief goed ingevuld worden. Dat vraagt om een professionele aanpak. Enerzijds moet de vereniging waarin mensen actief zijn adequaat functioneren, zodat deze vorm van verenigingsleven de leden blijft aanspreken. Anderzijds dienen evenementen als schuttersfeesten, concerten en muziekuitvoeringen door de volksculturele verenigingen als koren, fanfares en schutterijen goed georganiseerd te worden en professioneel van opzet te zijn om de toeschouwers in hun kostbare tijd te blijven boeien.

Voorheen andere kijk op cultuur

Noot van de redactie: In het verleden is onder PvdA-er Ger Kockelkorn, die als gedeputeerde acht jaar cultuur onder zijn hoede had, nagenoeg alleen geïnvesteerd in de professionele kunst. Moderne schilderkunst, musea, professionele orkesten met beroepsmuzikanten kenden destijds volop belangstelling. Dat was de Cultuur met hoofdletter "C" voor een klein select publiek. De volkscultuur, wellicht met een kleine "c", maar desondanks voor een groot publiek, liet hij links liggen. En dat terwijl Kockelkorn in de tijd voordat hij in Provinciale Staten zat lid was van het Kerkraadse St. Sebastianus Broederschap, dat jaarlijks de koningsvogel

schiet, de processie loopt en patroonsdag viert. Een verloochende afkomst?

Provinciale aandacht voor volkscultuur

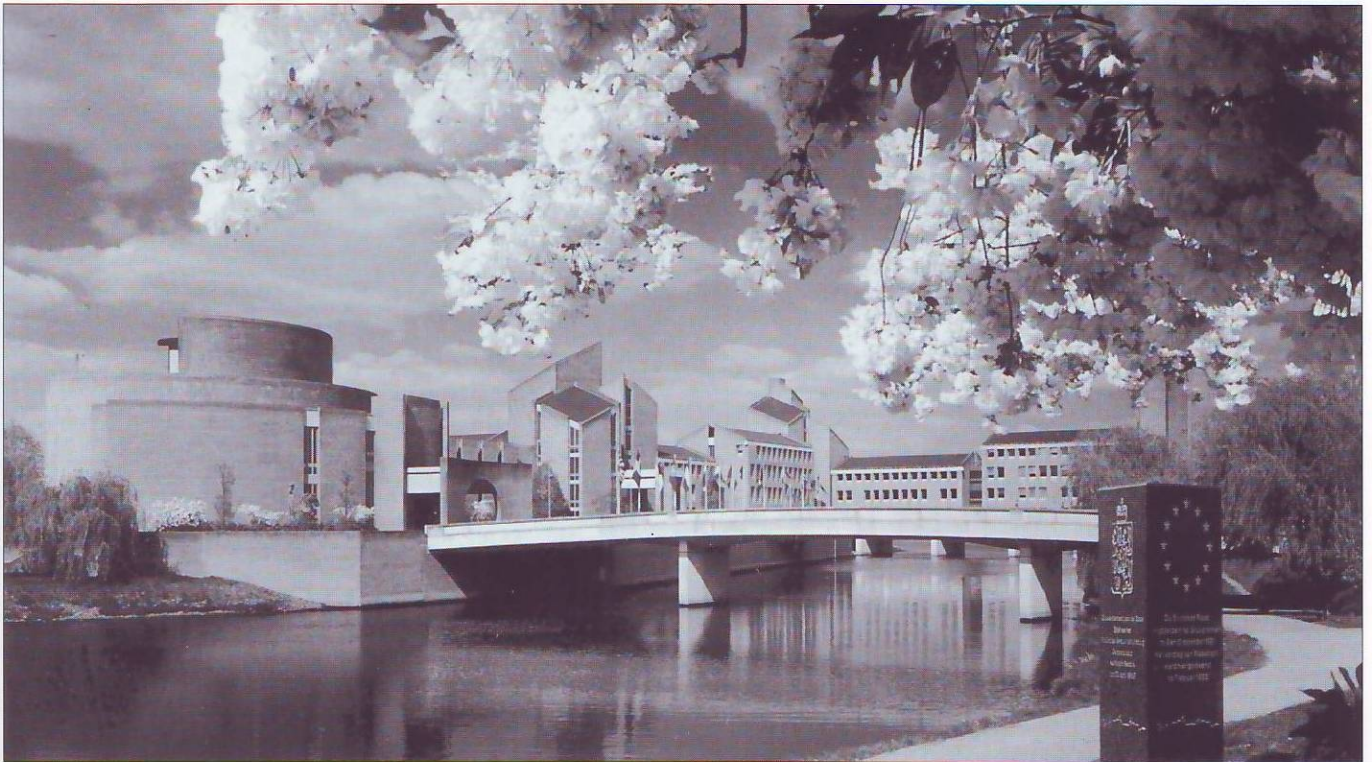
Feit is dat er momenteel van de zijde van de Provincie ook aandacht is voor het streekelijke, de volkscultuur, de streekkunsten. Die werden lange tijd als vanzelfsprekend beschouwd. Niet dat het er nu zo slecht mee gaat dat de noodklok geluid moet worden. Weliswaar vergrijzen enkele koren, maar de aandacht van de Provincie komt voort uit het besef dat de volkscultuur waarde heeft voor participanten, voor gemeenschappen en voor toeschouwers. Omdat je iets waardevol vindt dien je dit belang te onderstrepen door het te koesteren en te ondersteunen. Hoe waardevol Eurlings dit vindt illustreert hij aan de hand van een voorbeeld uit zijn directe omgeving. Toen zijn schoonouders hun gouden bruiloft vierden bracht de fanfare een serenade. Onbetaalbaar toch.

Wat doet de Provincie?

De Provincie bepaalt overigens niet zelf het beleid dat direct de verenigingen raakt; dat doet de gemeente. De Provincie beoogt op een hoger plan faciliteiten te bieden aan de vele vrijwilligers, die de volkscultuur achter de schermen dragen. Voorbeelden hiervan zijn de koorstructuur en de projecten in de blaasmuziek. Een ander voorbeeld is het Monumentenhuis: dit is een bundeling van krachten van alle verenigingen en instanties die zich met Monumentenzorg bezighouden. Bovendien is de Provincie een intermediair naar de gemeenten, bijvoorbeeld om belangrijke zaken op de agenda te krijgen. Tot slot stimuleert de Provincie door er zelf aanwezig te zijn, bijvoorbeeld in de persoon van de gedeputeerde. Hierdoor laat je zien dat je iets belangrijk vindt en worden de mensen bevestigd in hun doen.

Festival van Limburg

Het zou ideaal zijn als je het overgrote deel van het culturaanbod van Limburg als één pakket zou kunnen aanbieden. Op deze culturele kalender zou plaats zijn voor

Het Gouvernement: Bestuurszetel van het Provinciebestuur.

evenementen als Pinkpop, het Oud-Limburgs Schuttersfeest, het Orlandofestival, het Preuvenemint, grootschalige opera-uitvoeringen, enzovoort.

De voordelen hiervan zijn legio: een duidelijke agenda voor Limburgers en toeristen, de mogelijkheden voor een grootscheepse gemeenschappelijke promotie en marketing, die talloze extra mensen naar de evenementen kan lokken en deze grootschalige aanpak biedt de ideale mogelijkheid om grote landelijke sponsors aan te trekken, waarvoor afzonderlijke evenementen niet groot genoeg zijn, maar een compleet Limburgs cultuurpakket wellicht aantrekkelijk is. Het plan is ook in provinciale kringen vooralsnog populair, maar behoeft nadere invulling en overeenstemming met de grote organisaties.

Kogelvangers

Vooropgesteld moet worden, zo vindt Eurlings, dat een stuk cultureel erfgoed als de schutterijen, levend gehouden moet worden. Hij vindt dat er overdreven landelijke aandacht voor het probleem van de loodvervuiling door schutterijen bestaat: "er wordt op een mug geschoten". Desalniettemin moet je milieuvriendelijkheid stimuleren.

Het schieten op zich moet blijven, maar je moet ook een reële inspanning van de schutterijen vragen. De overheid verlangt bepaalde inspan-

ningen van de verenigingen, maar moet ook begrip houden voor de situatie van de schutterijen. Het kan daarom niet alleen een probleem voor de schutterijen zijn; zij moeten zich gesteund weten door diezelfde overheid. Als de kogelvanger de oplossing is voor deze problemen, dan moet het de overheid ook iets waard zijn dat deze geplaatst worden. Voor wat betreft de geluidshinder zal er gekeken moeten worden naar datgene dat technisch mogelijk is, maar in Eurlings ogen ontstaat er geen grote overlast door het schieten op de kogelvanger. Een uitzondering moet er komen voor het OLS en andere schuttersfeesten, die niet te organiseren zijn met kogelvangers. Dan zal een oplossing moeten worden gezocht in het rapen van de kogels. Het Provinciale streven moet erop gericht zijn om de schutterijen te laten voortbestaan.

Provinciale subsidie voor de kogelvanger?

Noot van de redactie: Door het CDA is het voorstel gedaan om een subsidie van f 5.000,= uit te trekken voor elke schutterij die thans een kogelvanger moet en zal gaan aanschaffen. De democratische meerderheid hiervoor in Provinciale Staten was snel gewonnen tijdens de behandeling van de provinciale begroting in november 1998; het voorstel werd "provinciebreed" ge-

dragen. Er wordt ingeschat dat circa 30 tot 40 schutterijen van dit aanbod gebruik zullen maken. Enerzijds wil de Provincie tegemoet komen aan de landelijke milieueisen, anderzijds wil zij de cultuur ondersteunen door de financiële druk niet alleen bij de schutterijen te leggen. De gelden, die hiermee gemoeid zijn, zouden voornamelijk van Cultuur en van Milieu komen, op welke posten CDA-gedeputeerden zitten. De volgende horde die genomen moet worden is de hinderwetvergunning voor de kogelvanger, die meer lawaai produceert dan wettelijk is toegestaan.

Limburg in 2030

Onlangs is er door de Provincie een studie gedaan naar Limburg in 2030, die voornamelijk ging over economie, milieu, bevolking en infrastructuur. Hoewel cultuur daarin niet expliciet aan bod komt, geeft Eurlings desalniettemin met het oog op de toekomst de volgende toelichting: de cultuur en de kwaliteit daarvan nemen aan belang toe. De wortels van de mens worden door de cultuur zichtbaar. Voor wat de schutterij betreft liggen die culturele wortels ver terug in geschiedenis. Hele families zijn er generatieslang bij betrokken. Daarom is de schutterij veel meer dan een vereniging, het is een stuk van je leven. En dat geldt ook voor de schutterij in de toekomst.

Bondsfeest "De Maasvallei" bij Sint-Martinus Dilsen - 2 augustus 1998 – Fotocollage: Werner Smet

Bondsfeest "De Maasvallei" bij Sint-Martinus Dilsen - 2 augustus 1998 – Fotocollage: Werner Smet

OLS-ZESTAL ONTVANGEN OP HET GOUVERNEMENT

De eer die elk winnend OLS-zestal te beurt valt is de ontvangst door de Commissaris van de Koningin in het Gouvernement. Het zestal en de overige schuttersleden van St. Barbara Reuver werden op dinsdag 8 september welkom geheten in het Provinciehuis. Bij de entree vormden St. Brigida Noorbeek en HH. Monulphus en Gondulphus de erehaag voor de winnaars van het OLS.

Er waren diverse toespraken onder het aandachtig gehoor van de gedeputeerden Bronckers, Eurlings en het Federatiebestuur in vol tenue. Het bekende een-tweetje met hartige steekjes onder water kreeg een vervolg tussen de beide commissarissen, mevr. H. Houben-Bertrand van Belgisch-Limburg en Mr. baron

St. Barbara Reuver luistert naar de diverse toespraken.

De voorzitter van Reuver krijgt de erepenning overhandigd, verbonden aan het behalen van de OLS-winst.

B.J.M. van Voorst tot Voorst voor Nederlands-Limburg. De uitgeloopte erepenningen verbonden aan de winst van het OLS, werden plechtig uitgereikt.

Om in de toekomst meer cachet te kunnen geven aan de ontvangst op het Gouvernement zullen daar in het vervolg ook de schutterijen bij aanwezig zijn die als tweede en derde uit de schietstrijd van het OLS komen, zo maakte de president van het OLS bekend. Bovendien zullen de schutters present zijn van de schutterij die het afgelopen jaar het OLS georganiseerd heeft. Het komende jaar zullen dus de nummers 1, 2 en 3 van het OLS Reuver en Reuver zelf het geheel opluisteren.

Ter afsluiting van de plechtigheid werd een diefstal opgehelderd. Het dievengilde was actief geweest en kwam zich in hoogst eigen persoon melden om de buit tegen een afkoopsom te overhandigen. Het waren namelijk de dragers van d'n Um en de chartermeester van Reuver die de hele avond in het Gouvernement met lege handen gestaan hadden, een beetje hulpeloos omdat ze niets omhanden hadden. Zij kregen het bekende beeldje terug, dat eerder in het hol van de leeuw tijdens de receptie van het OLS-zestal in Reuver zelf ontvreemd was.

Intocht van de schutters van Kinrooi met voorop de dragers van de kist met d'n Um. Aan weerszijden staat de erehaag, gevormd door de schutterijen HH. Monulphus en Gondulphus Berg en Terblijt en St. Brigida Noorbeek.

Die van Reuver hadden tijdens hun receptie een namaak-Um, zodat niets aan het origineel zou komen.

Het origineel was echter ter plekke in een kist onder een tafel. Vooraf informeerde Mathieu Boonen van Kinrooi of de Um wel goed opgeborgen was want zo'n receptie was toch wel een ideale gelegenheid om een dergelijke trofee te kidnappen. "Ja", bevestigden die van Reuver, de Um was veilig in een kist opgeborgen onder de tafel met een tot de grond reikend tafelkleed en de namaak-Um stond te prijken als tastbare prooi van de schietwinst op het OLS. Het was als vanouds gezellig die avond, zodanig dat de Um niet ieder moment nauwgezet in de gaten werd gehouden. Toen de stemming er goed in was schoven die van Kinrooi langzaam naar de uitgang. Ze wierpen nog een oogje op d'n Um, wetend dat het de namaak was en keken onder de tafel naar de kist. Na een korte controle of de echte Um erin zat liepen ze langzaam naar buiten alsof er niets aan de hand was. Binnen liep het feestje door. Maar toen de ontvoering bemerkte werd, was er paniek.

Direct sprongen een paar man in de auto om de laatst vertrekkende afvaardiging van Tegelen tot voor hun huis na te rijden om te contro-

leren of zij d'n Um niet hadden meegenomen en de schutterijen van Maasniel en Belfeld werden 's nachts nog opgebeld om te achterhalen of het delict aldaar te traceren was.

D'n Um bleef onvindbaar totdat de kastelein in Reuver een mysterieus telefoontje kreeg met de koele mededeling dat d'n Um in goede handen was.

De afloop van het verhaal kent u. In Maastricht onder het toezien van de beide gouverneurs werd d'n Um teruggegeven tegen het afgesproken losgeld: een ton bier. D'n Um, dat olijke manneke, die elke winnaar van het OLS verblijdt, had een aantal angstige nachten achter de rug. Het is weer een keer goedgekomen met hem, na het zoveelste avontuur dat hij in zijn korte leven als Um al heeft meegemaakt. En er zullen waarschijnlijk nog vele spannende avonturen volgen.

Luc Wolters

De overdracht van d'n Um van de ontvoerders naar de rechtmatige beheerders van Reuver.

LEZERSPOST I

Ludiek, iets nieuws, een nieuwe dimensie in het Limburgse Schutterswezen. Een nieuwe ontwikkeling binnen het OLS-feest?

Nee ik heb het niet over het uniform van de kersverse OLS-president. Ik heb het ook niet over de prachtige internetpagina van het OLS-1998. Nee, ik haal de woorden uit het vorige nummer van het Limburgs Schutterstijdschrift inzake de oldsmobiel van Joep Meloen. U weet wel de oude auto die schutterij St.-Martinus uit Horn prachtig had versierd en dit jaar meereed in de OLS-optocht. Een origineel idee, maar ..... Een oude auto is mooi, maar of deze past in een schuttersoptocht is nog maar de vraag. In de OLS-optocht is dit jaar voor het eerst, bij mijn weten, een mechanisch voortbewogen voertuig als onderdeel van de stoet meegereden. Een primeur dus voor de schutters uit Horn. Alhoewel ik nieuwe ontwikkelingen binnen het (Limburgse) Schutterswezen toejuich, moeten we ons toch afvragen of er auto's, ook al zijn deze oud, mee moeten rijden in de optocht. Er waren reeds schuttersoptochten in Limburg nog vóór de eerste auto werd uitgevonden.

Aangezien het Limburgse Schutterswezen graag ideeën van elkaar kopieert, ligt het in de lijn der verwachtingen dat er volgend jaar misschien drie oude auto's zullen meerijden in de OLS-optocht. Over vijf jaar misschien 10 en over 25 jaar 30 auto's? Over 50 jaar worden ze misschien door de jury beoordeeld. Wie zal het weten?

Doel van dit schrijven is om de discussie te openen of een mechanisch aangedreven voertuig wel in een schuttersoptocht thuishoort. Als het bestuur van de OLS-Federatie dit namelijk toelaat, dan zou ik het vanzelfsprekend vinden dat diezelfde Federatie met onmiddellijke ingang ook vrouwen laat deelnemen aan de schietwedstrijd op het OLS. Tegenstanders om dames mee te laten schieten op het OLS gebruiken immers al vele jaren termen als "traditie en historisch bewustzijn" om hun standpunt kracht bij te zetten. En deze tegenstanders laten nu wel, zonder enige slag of stoot, een oldsmobiel deelnemen aan de optocht!

Of zouden deze tegenstanders zich

nog steeds onbewust zijn van hun tegenstrijdige houding?

Laten we nu eindelijk eens ophouden met discussies over traditie en historische waarden. De waarde van het Oud-Limburgs Schuttersfeest is de hedendaagse beleving, met of zonder auto's, maar wel met de hele familie, ja met heel de beide Limburgen, ja met allen die willen meevieren en meebelevan!

Peter Korten, Weert.

Geachte Heer Korten, Laat ik beginnen met Uw slotopmerking, deze is mij uit het hart gegrepen. Ik denk dat daar ook de kracht van het Limburgse Schutterswezen in schuilt. Ofschoon de introductie van een oldsmobiel, door schutterij St.-Martinus Horn tijdens het laatste OLS, heel wat tongen heeft losgemaakt, denk ik dat we het geheel van 'vernieuwingen binnen het Limburgse Schutterswezen in een groter verband moeten zien. Men zou zich veeleer de vraag moeten stellen: "Wat kan of moet er gedaan worden om het Limburgse Schutterswezen interessant te (blijven) houden voor (nieuwe) leden én het publiek?".

Optocht: Opgepoetst en parmantig trekken jaarlijks ruim 160 schutterijen in een drie uren durende OLS-optocht en tonen ze zich aan de tienduizenden toeschouwers. De eerste schutterijen valt een daverend applaus ten deel. Maar naarmate de optocht vordert krijgen alleen die schutterijen en/of figuranten de handen van de toeschouwers nog op elkaar die iets aparts in hun schutterij meevoeren.

Zeer jeugdige bordjesdragers, uitzonderlijke uniformering, een kanon, paard en wagen etc. scoren nog steeds. Terecht dus dat veel schutterijen op zoek gaan naar 'iets' dat de aandacht van het publiek zal trekken. Daar is niets mis mee, integendeel. Het allerbeste voorbeeld dat ik in dit verband kan geven is de introductie van de marketentster in 1973 door schutterij St.-Michaël uit Ool. Ofschoon de marketentsters geen enkele relatie hadden met onze schutterijen, heeft deze introductie veel nieuwe leden aangebracht. Een kleiner en slechts tijdelijk succes viel de majorettes ten deel.

Thans proberen enkele schutterijen hun 'hofdames' een plaats in hun optocht te geven. Het opnemen van de marketentsters als wedstrijdonderdeel bij het OLS en andere schuttersfeesten was een vanzelfsprekend gevolg van de explosieve groei van het aantal marketentsters.

Dames: Meer dan eens is in dit tijdschrift gesproken over de vrouw onder de schietboom. Alhoewel de meningen hierover binnen de OLS-Federatie nog steeds verdeeld zijn, is een kentering ten gunste van de dames waarneembaar.

Oldsmobile: Terug naar de oldsmobile. Het ware beter geweest als de OLS-Federatie in het verleden een beleid had gevoerd waarbij mijn eerder gebezigde vraagstelling centraal had gestaan. Een dergelijk beleid had veel 'wildgroei' en veel irritaties kunnen voorkomen.

Wim Pijpers.

LEZERSPOST II

Toen ik op 18 januari 1997 tot beschermvrouwe van schutterij St.-Sebastianusgilde te Beegden werd geïnstalleerd, heb ik beloofd de prachtige folklore van dit gilde in samenwerking met het bestuur te bevorderen en te promoten.

Inmiddels heb ik het gilde twee seizoenen van dichtbij kunnen volgen. En met trots!

Met niet aflatend enthousiasme worden door St.-Sebastianus overal vele eerste en ere-prijzen in de wacht gesleept. Dit verdient de aandacht van de lezers van het Limburgs Schutterstijdschrift, alleen al om te laten blijken waarin een relatief klein gilde toch groot kan zijn, dankzij de energie en toewijding van haar leden.

Hier volgt de indrukwekkende prestatielijst van het afgelopen schuttersseizoen:

10 mei te Asenray: 1e prijs koningspaar, 1e prijs koningin.

24 mei Bondsfeest te Heel: ereprijs voor koningin en koningspaar.

14 juni Dekenaar schuttersfeest te Wessem: 1e prijs koningspaar, 1e prijs vaandeldrager.

21 juni Bondsfeest te Boukoul: ereprijzen voor koningin en koningspaar, 1e prijzen voor bordjes- en vaandeldrager.

5 juli OLS te Kinrooi: 1e prijs koningin, 2e prijs koningspaar, 2e prijs bordjesdrager.

23 augustus Bondsfeest te Maasniel: ere-prijzen voor koningin en koningspaar.

20 september LDS te Koningsbosch: 1e prijzen voor koningin, koningspaar en bordjesdrager. 20e plaats met schieten.

Over het OLS te Kinrooi, waarvoor ook niet-Limburgse gasten worden uitgenodigd, verscheen een column in het septembernummer van het personeelsblad van NV NUON, NUONBreed genaamd (het NUON verzorgt de energievoorziening voor 120 gemeenten in Gelderland, Flevoland en Friesland).

Schrijver sprak over een drie uur durende optocht van ongekende schoonheid. Hij realiseerde zich ook dat de schutterij-traditie veelal overgaat van vader op zoon en dat alleen goed voorbeeld goed doet volgen.

Het is inderdaad een probleem voor de schutterijen om jonge leden te werven. Het valt mij op dat zelfs in dorpen waar schutterijen al jarenlang actief zijn, veel kinderen niet op de hoogte zijn van de oorsprong en de traditie van de schutterij. In dit verband lijken mij de leskist voor de basisscholen en de tentoonstelling over het Schutterijwezen probate middelen om de betekenis en mooie folklore van de schutterij opnieuw onder de aandacht te brengen en bredere bekendheid te geven.

Overigens is het niet altijd alleen maar vreugde tijdens een verenigingsjaar. Als bestuur moet je bijvoorbeeld inventief kunnen reageren en onderhandelen als door de rigoureuze plannen van Rijkswaterstaat met het stroomgebied van de Maas je eigenhandig gebouwde, comfortabele en gezellige gildehuis moet verdwijnen.

Zoveel alternatieve plekken zijn er nu ook weer niet om opnieuw te kunnen beginnen, nog afgezien van de tijd en energie die dat weer zal kosten en de persoonlijke gevoelens van trots en verbondenheid met het stamhuis van de vereniging.

Alleen door de liefde voor het gilde, de echte verenigingsmentaliteit, de onderlinge kameraadschap en de steun van de gemeenschap kom je weer over zo'n tegenslag heen en kun je je blik op de toekomst blijven richten.

Als beschermvrouwe hoop ik hierbij tot steun te kunnen zijn. Er komt namelijk een jaar waarin mijn gilde het OLS, danwel het LDS naar Beegden (gemeente Heel) brengt!

M.L.P. Van Soest-Maas, beschermvrouwe Schutterij St.-Sebastianusgilde Beegden, echtgenote burgemeester van de gemeente Heel.

Het succesvolle koningspaar van St.-Sebastianus Beegden.

GOUDEN SCHUTTERSBOED MAAS EN KEMPEN

In een tijd dat het egoïsme hoogtij viert en dat waarden overboord worden gegooid en velen eerder zoeken naar de "kick", viert de Schuttersbond "Maas en Kempen" haar gouden bestaansjubileum. Het is zinvol dat dit ondermeer gebeurt door de uitgave van een gedenkboek waarin de halve eeuw werking van deze schuttersbond wordt vastgelegd voor de toekomst. Dankzij het werk van de opeenvolgende secretarissen, die vanaf 1950 de notulen van de bondsvergaderingen hebben geschreven, kunnen wij een mooi overzicht geven van de opkomst en bloei van deze schuttersbond.

Sinds 1979 hebben wij persoonlijk meerdere bondsschuttersfeesten Oud-Limburgse Schuttersfeesten meegemaakt en hebben er kennis gemaakt met zowel het folkloregedeelte, de historie en de schietwedstrijden van de schutterijen. Vanaf 1988 hebben wij via het Limburgs Schutterstijdschrift ook kunnen berichten over ondermeer de Schuttersbond "Maas en Kempen" en de onderscheiden schutterijen die deel uitmaken van deze schuttersbond.

Vanaf de oprichting in 1948 heeft Meester Pierre Creemers zijn stempel gedrukt op de schutterijen uit het Limburgse Maasland en Kempen. Dit zal ook blijken in dit gedenkboek en werd ook al blijvend

uitgedrukt door de plaatsing van zijn borstbeeld in Molenbeersel op initiatief van Antwerpenaar Bob Degol, voorzitter van het VVK (Verbond voor Vlaamse Volkskunst), die in 1997 gevierd werd voor het bijwonen van 125 bondsschuttersfeesten. Daarbij vaak gesteund door Mejuffrouw Josée Elst, die de laatste jaren de marketensters op het voorplan bracht samen met ondervoorzitter Jef Snijkers. Het vrouwelijk element heeft zich dan ook duidelijk weten te manifesteren, ondermeer in het Limburgs Dames Schuttersfeest.

In het overzicht van de activiteiten hebben wij getracht ook de schutterijen en de schutters te vermelden die mooie uitslagen hebben geboekt en ook de overleden schutsbroeders werden niet vergeten. Een vereniging wordt immers gemaakt door alle leden al is een goed werkend en initiatiefnemend bestuur van groot belang. Vooral het bewaren van de oude tradities en waarden is belangrijk om de volgende eeuw in te stappen. De meeste schutterijen zijn eeuwenoud, al zijn er vele heropgericht in deze eeuw. Over de schutterijen zelf dienden wij ons uiteraard te beperken. Naast de ledenlijsten geven wij een korte opsomming van belangrijke data van oprichting, geroprichting, data voorkomende op oude zilveren schuttersplaten.

Ze zijn zeer waardevolle getuigen die gedragen werden en worden door koningen en keizers. Ook een paar foto's van elke schutterij zodat ze ook visueel aan bod komen.

Na 50 jaar werking Schuttersbond "Maas en Kempen" houden deze schutterijen samen met die van de Schuttersbond "De Maasvallei" de Belgische buksschutterstraditie in ere. Mits goede schietresultaten wisten ze de laatste jaren het O.L.S. meermalen naar Belgisch-Limburg te halen. Want dat de schutters van de Schuttersbond "Maas en Kempen" goede schutters zijn, hoeft geen betoog. Een goede oefening vinden zij bij het erekruisschieten en de onderscheiden beker- en andere schietwedstrijden onder het motto: "Oefening baart kunst". Maar ook de andere leden van de schutterij, de trommelkorpsen, vendeliers, de konings- en keizersparen, de bielemannen, marketensters, kortom allen doen hun best om onder het bevel van hun commandant flink op te stappen tijdens de verschillende optochten die onze schuttersfeesten voorafgaan.

Over de uitgave van het gedenkboek, gepland voor einde 1998, zal worden bericht in een volgende uitgave van het Limburgs Schutterstijdschrift.

Werner Smet.

Vernieuwd bondsbestuur. V.I.n.r. Jozef Vaessen, Peter Ressen, Jozef Snijkers, Jan Grondelaers, René Maessen, Herman Janssen en Gerard Pinxten.

GOUDEN JUBILEUM SCHUTTERIJ ST. HUBERTUS NATTENHOVEN

In het weekeinde van 18 t/m 20 september heeft schutterij St. Hubertus uit Nattenhoven haar 50-jarig bestaansfeest gevierd. Heel even was het spannend of de Maas zich weer eens van haar minder mooie kant zou gaan laten zien. Maar uiteindelijk kon de opbouw van de feesttent plaatsvinden zonder dat het Maaswater modder in de feestvreugde gooide.

De feestelijkheden werden ingezet met een feestavond waarbij jubilarissen werden gehuldigd en marktentsters werden geïnstalleerd.

Bondsvoorzitter Herffs had deze avond handen vol werk. Naast lovende woorden had hij een aantal onderscheidingen die hij namens de Oud-Limburgse Schuttersfederatie uitreikte aan de decorandi Hein Knoors en Peter Jaspers sr. voor hun 50-jarig lidmaatschap; Frans Leurs en Hein Bouts vanwege hun 40-jarig lidmaatschap; Paul Leurs, Wil Scheijvens, Erik Tolen en Alain Elzinga vanwege hun 25-jarig lidmaatschap.

Voorzitter Guus Horsfels van het district Maastricht van de Limburgse Bond van Tamboerkorpsen huldigde Wil Scheijvens, Erik Tolen en Alain Elzinga voor hun 25-jarig lidmaatschap van de Limburgse Bond van Tamboerkorpsen. Marcel Hamers en Peter Jaspers viel deze eer van de L.B.T. te beurt vanwege hun 10-jarig lidmaatschap. Bér van Hoef reikte namens het Hoofdbestuur de Erepennen uit.

De Oorkonde van Verdiensten, ingesteld door de Schuttersbond Eendracht Born-Echt e.o., werd door bondsvoorzitter Jo Herffs uitgereikt aan Sjuul van Mulken voor zijn inzet als buksmeester over een periode van 25 jaar. De heren Huub Jeurissen, Sjaak Hendrikx en Sjeer Delil kregen deze bijzondere oorkonde voor hun langdurig lidmaatschap.

De dames Nicole Leurs, Annie Meuwissen en Marly Scheijvens werden geïnstalleerd als marktentsters.

De feestvreugde kreeg extra cachet toen de loco-burgemeester van Stein, de heer Hub Janssen, bleek te zijn afgereisd naar Nattenhoven met in zijn zak voor Sjuul van Mulken de koninklijke onderscheiding "Lid in de Orde van Oranje Nassau".

Aansluitend vond een druk bezochte receptie plaats, die weer werd gevolgd door een feestavond waarbij leden, maar ook vele oud-leden tot in de late uurtjes bij een fototoonstelling herinneringen ophaalden. Van deze expositie kon uiteraard ook het overige aanwezige publiek meegenieten.

De zaterdag stond in het teken van schieten voor collega's van de leden en de avond werd afgesloten met een heuse play-back-show.

Zondag 20 september startte men in goede traditie met een plechtige eucharistieviering in de kerk van Berg a/d Maas voor alle levende en overleden leden van de schutterij. Aansluitend in de feesttent een schuttersmaaltijd waarbij de toon werd gezet voor het middagprogramma: het jubileumsschuttersfeest.

Na ontvangst op de "sjeetwei" trokken de deelnemende gastverenigingen onder grote publieke belangstelling door de kern Nattenhoven. Het feest werd geopend door loco-burgemeester Hub Janssen en geestelijk adviseur pastoor Braun. De beker, beschikbaar gesteld door de gemeente, bleef in eigen huis bij het gemeentelijk zestalschieten.

De gastverenigingen, niet aangesloten bij de OLS-federatie, moesten hun meerderen erkennen in het korps uit het Duitse Wehr. De schietwedstrijden waar alle gastverenigingen aan deelnamen waren spannend tot het laatste moment toe. Uiteindelijke winnaar werd schutterij St. Salvius Limbricht, die met veel moeite de overwinning wist te ontfoetselen van schutterij St. Willibrordus Obbicht. Deze laatste streed tot het bittere einde, maar moest met een miniem verschil het onderspit delven.

Het keizerspaar en koningspaar van schutterij St. Hubertus overhandigden de prijzen aan de winnaars.

Schutterij St.-Hubertus Nattenhoven (foto genomen op 20 september 1998).

Het slotwoord werd gesproken door de voorzitter Wil Scheijvens die sprak van een geweldig broederfestijn, mogelijk gemaakt door de vele vrijwilligers van de schutterij en de leden met hun aanhang.

Vijftig jaar is relatief jong voor een korps, maar toch heeft schutterij St. Hubertus uit Nattenhoven nu reeds in vele opzichten historie geschreven. Een gouden jubileum dat nog lang en vaak onderwerp van gesprek zal zijn.

Fotoboek

Bij gelegenheid van het 50-jarig bestaansfeest is door schutterij St. Hubertus uit Nattenhoven een boekwerk samengesteld. De presentatie van dit boek "50 Jaar Schutterij St. Hubertus Nattenhoven" vond plaats op zaterdag 12 december j.l. Het boek heeft een full-color omslag en is verder voorzien van zwart-wit foto's. De schrijvers Hein Willems, Jos Leufken en Paul Leers deden historisch onderzoek en zetten de feiten van de schutterij op een rijtje.

Het boek is verschenen in een beperkte oplage. Voor de liefhebbers en verzamelaars die dit stukje historie willen lezen is de secretaris Th. Jaspers de aangewezen contactpersoon. Hij is te bereiken onder telefoonnummer 046-4337944. Wees er snel bij, want op = op!!!

Cor Voorter.

De redactie
nodigt U uit
tot het
bijwonen
van de **6e**
Limburgse
Schuttersdag
op
9 januari a.s.
in Baexem

• KRANTENKOPPEN •

3 aug Elke kogel valt na het schot in een emmer • 17 Historische buksen "onder de paal" • Pierre Peschen zag al weer jaren uit naar koningschap • 4 aug Schutterij Obbicht kampioen Eendracht • Koningsplaat uit 1841 terug in Dieteren • Neelder Dörpssjötte Féés • 5 aug Ein stolzes Kaiserpaar • 6 aug Club huldigt Jac Beurskens voor 'schitterende blunder' • Ongelukkige schutter jaar lid Geiteclub • 7 aug Dae Haef De Vogel Aafgesjacte • Schutterij Beesel brengt bezoek aan Fürth im Wald • 8 aug Geiteclub 'troost' Baarlose pechvogel • 10 aug Mit Schützenhilfe zum Bürgermeister? • König Paul wollte ursprünglich nie eine Uniform tragen • 11 aug Steindenaar maakt vier schutterijen in vol ornaat • 18 aug Schuttersbond EMM blaast proef met negentallen af • 19 aug Schuttersfeest bond M-Limburg in Maasniel • Elf schutterijen naar Europees treffen in Polen • Schützen- und Heimatfest in Rheindahlen • 20 aug Bondsfeest bij St.-Catharina in Weert • 21 aug Schuttersactiviteiten komend weekend centraal in Maasniel • Koningsbosch klaar voor zevende Limburgs Dames Schuttersfeest • Stadtschützenfest: Ausstellung in der Sparkasse macht Appetit • Vogelschutz und Silberglanz • 22 aug Overleg tussen bond Juliana en schutterij Neer zonder succes • 24 aug Zum Schützenfest in Rheindahlen stellten sich 2000 aktive Teilnehmer ein • 25 aug Schuttersstrijd in aantocht • Jubileum-koningsvogelschieten in Houthem St.Gerlach • Schutterij St.-Petrus uit Kelpen-Oler wint bondsfeest van EMM • Laatste bondsfeest MLSB in Maasniel blijft onbeslist • Beesel wint bondsfeest Maasniel • Bussen Schutten • 26 aug Jimi Hendrix leeft en is lid van schutterij Klimmen • Schutters Neer en bond tekenen vrede • Treffpunkt für die Könige der Niederrheins • Ein Neersener wurde Hannen-Schützenkönig • Ganz Raheim steht am kommenden Wochenende im Zeichen der Schützen • Schützen schwenken die Fahnen zur Herbst- und Prunkkirmes • Neuss feiert sein Jubiläums-Schützenfest • Bevor das Gewehr geschultert wird, läuten die Glocken • 29 aug Schutterij Hingen zit nog steeds zonder schietterrein • 31 aug Jac Beurskens gehuldigd voor zijn fata-

le misser op het OLS • Wortelsap voor goede ogen • Der König musste Brötchen backen • Schützenfest des Bürgerschützenvereins Speick • Residenz des Königs ist nur ausgeborgt • Heute Vogelschutz • 1 sep Kleiderordnung zum Stadtschützenfest am 5. und 6. September • 2 sep Hilfarther Schützen weiter äusserst aktiv • Beunen eist antwoord van Echter raad • Erepenning voor Reuverse schutterij • Huldiging St.-Barbara in Provinciehuis • 3 sep Stadtschützenfest in Mönchengladbach • Zur Königsparade treten Clement und Schützen an • Receptie schutterij St.-Barbara Reuver • O.L.S.-winnaars houden receptie • 4 sep Voor schut • Zwei Tage Stadtschützenfest • 5 sep Bruderrat eröffnete den Festreigen zum Stadtschützenfest • Die Oberbürgermeisterin putzte Silber • 7 sep Grosse Parade beim Stadtschützenfest mit viel Historie • 40000 Menschen sahen den Retter der Stadt • Die Bürger-Schützengesellschaft "Haus Altenbroich" feierte Schützenfest • Erster Umzug beim Setzen der Königsmaien • 8 sep Schutterij St. Martinus kreeg jubileum-koning • Kampioenschap schuttersbod EMM onbeslist • Nog vijftien schutters kanshebbers • Kampioenschap EMM og niet beslist • Route optocht en locatie OLS in Reuver definitief • Schutterij Sint Joseph verwacht tienduizend bezoekers • Koningsbosch volgende week drie dagen lang in ban van Limburgs Dames Schuttersfeest • Historie LDS • 9 sep Stadtdirektor steht der Königin als Ehrekönig zur Seite • Am kommenden Wochenende wird sogar eine Kaiserkette überreicht • 10 sep Dames schieten om De Ut in Koningsbosch • 12 sep Schutterskoning • 15 sep Kampioenschap EMM nog steeds niet beslist • Titelstrijd schutters nog onbeslist v 16 sep Leveroy winnaar schuttersfeest • 18 sep Dekenale Bond Helden 25 jaar • 19 sep Meer deelnemers Limburgs Dames Schuttersfeest • 21 sep Recordaantal bezoekers LDS • Knallen in zonnig Koninginnebosch • 22 sep Dameschutterijen gaan op herhaling • OLS voor dames is nog niet uitgeschoten • 23 sep Vrouwen schutterij Rever toch niet naar damesschuttersfeest • 25 sep Succesvol vervolg LDS • 28 sep Limburgs Dames Schuttersfeest volgend jaar in België • Tranen na misser • 5 okt 'Kogelvanger veroorzaakt geluidsoverlast' • 8 okt 'OLS moet verzet kogelvanger staken •

500 JAAR SCHUTTERIJ ST. CATHARINA; STRAMPROY MAAKT ZICH OP VOOR FEEST!

In mei 1999 gaat Schutterij St. Catharina uit Stramproy met een drie-daags feest haar 500-jarig jubileum vieren. Nu al is de schutterij op veel fronten actief om de nodige voorbereidingen te treffen en afspraken te maken om het feest in alle opzichten te laten slagen.

In oktober werd meegewerkt aan een promotie-actie bij de Albert Heijnvestiging in Weert, waar het schutterswezen in het algemeen werd gepromoot en waar alvast aandacht was voor het jubileum en het daaraan gekoppelde boek.

Een en ander was aanleiding voor een gesprek met voorzitter Sjra van de Ven en met vertegenwoordigers van de redactiecommissie die het boek uit gaan brengen.

Voorzitter van de Ven (gehuwd met een dochter van de bekende Royer schutter Christ Aengevaren) vertelt dat hij al sinds 1970 bestuurslid is en vanaf 1976 de voorzittershamer hanteert. Schutterij St. Catharina is zeer nauw verbonden met de Stramproyer gemeenschap en tijdens het jubileumfeest zal dit ook tot uitdrukking komen. Want waar elders vaak bij een jubileum alleen een schuttersfeest wordt gehouden met schutterijen uit de betreffende bond en een aantal uitgenodigde bevriende korpsen, zal in mei in Stramproy een op originele wijze georganiseerd koningsschieten worden gehouden voor alle inwoners van Roy.

Verder zullen nieuwe uniformen worden gepresenteerd en activiteiten worden georganiseerd voor de jeugd en de senioren van Stramproy. Maar een van de belangrijkste onderdelen van de jubileumviering zal het fraai uitgegeven boek worden waaraan hard wordt gewerkt en waarvoor belangstellenden zich nu al in kunnen schrijven.

In februari 1995 kwam voor het eerst een redactiecommissie met voorzitter van de Ven bijeen bestaande uit Giel Schreurs, Jan Cuppens, Gerard Stals en Emeritus Pastoor Rietjens. Deze mensen zijn zowel goed thuis in de geschiedenis van Stramproy in het algemeen als in die van de Royer schutterijen in het bijzonder. Later werd deze groep nog uitgebreid met de bekende schrijver/publicist Leo Janissen die de eindredactie doet en met Gerian Rietjens-Graus die instaat voor de grafische vormgeving van het boek.

Hoewel het boek in het Nederlands wordt geschreven is het vanuit dialect-oogpunt toch een bijzonder boek. In het Royer dialect zal het namelijk "eine gedink-book" worden, want men spreekt in Stramproy van "dae" en "eine book" omdat "book" mannelijk is.

De commissie ging van start met het inventariseren van het bestaande materiaal en kwam daarbij al snel tot de conclusie dat men op

die wijze niet verder terug kon gaan dan hooguit 50 jaar omdat verdere archiefbescheiden bij de schutterij ontbreken. Aangezien Stramproy in het verleden een van de vier kwartieren van het Vorstendom Thorn was, werd er zeer veel tijd besteed aan het uitpluizen van de archieven te Thorn en bij het Rijksarchief te Maastricht. Dit onderzoek leverde interessant materiaal op o.a. over Abdis Anna Salomé. In het boek zullen verder alle historische feiten over de Stramproyer schutterijen naar voren komen en zullen veel aspecten van het schutterswezen aan de hand van plaatselijke anekdotes worden belicht.

Dankzij de traditie van de schutterijen in Stramproy op basis van de organisatie van drie Oud-Limburgse Schuttersfeesten kan men beschikken over veel en bijzonder fotomateriaal waarmee het boek zeer ruim zal worden geïllustreerd. Iets bijzonders wordt een afbeelding van een kaart uit 1778, die door Pastoor Rietjens is ontdekt en waarop het Stramproy uit die tijd tot in detail is weergegeven.

Het boek gaat bij voorinschrijving f 39,50 kosten; U kunt het bestellen door een briefje te sturen naar Schutterij St. Catharina, Postbus 3159, 6039 ZH Stramproy. Voor informatie kunt U bellen met voorzitter van de Ven: 0495-562324.

Piet Hermans.

Enkele leden van de redactiecommissie in het schutterslokaal van schutterij St. Catharina, van rechts naar links: Voorzitter Sjra van de Ven, Gerard Stals, Jan Cuppens, Em. Pastoor Rietjens en Leo Janissen.

GRAAF JUAN 'T KINT DE ROODENBEKE

President van de Europese Gemeenschap van historische Schuttersgilden

In Krakau waren wij in de gelegenheid om de president van de Europese Gemeenschap van historische Schuttersgilden (EGS) enige vragen te stellen. Na afloop van zijn en andere officiële toespraken ter verwelcoming van de nieuwe Europees koning dronken wij samen in de feesttent een potje bier en gaf hij antwoord op diverse prangende vragen. De president geeft onderstaand een toelichting op zijn benoeming in 1993, de band van de grafelijke familie met het schutterswezen, de Europese schutters, functie en werking van de EGS en het Europees Schuttersfeest.

De presidenten

De Europese Gemeenschap van historische Schuttersgilden, waartoe de aanzet in 1955 gegevens werd, werd definitief opgericht in 1975.

Graaf Juan 't Kint de Roodenbeke is sindsdien de vierde president van de EGS. De presidenten op een rijtje levert het volgende beeld op:

Jhr. mr. Johannes J. Smits van Oijen, 1977 (†) Voorzitter van de Noord-Brabantse Federatie van Schuttersgilden

Leo Jans, 1977-1989 President van de Oud-Limburgse Schuttersfederatie

Kurt Ortmann, 1989-1992 President van de raad "der deutschsprachigen Gemeinschaft" België

Bob Degol, wnd. 1993

Graaf J. 't Kint de Roodenbeke, 1993 ev.

De graaf werd gevraagd het presidentschap van de EGS op zich te nemen door aartshertog Otto von Habsburg, die beschermheer is van de EGS en prins De Ligne. De broer van de aartshertog, die in België woont, deed aan graaf 't Kint de Roodenbeke het voorstel. Aldus werd deze in juli 1993 president.

De grafelijke familie en de schutterijen

Zelf heeft de graaf voordien geen band met de schutterijen gehad. Echter zijn voorouders hebben zich wel voor deze gilden ingezet. De grafelijke familie bewoont het grootse kasteel Ooidonk. Kort daarbij ligt het plaatsje Bachte-Maria-Lerne bij Deinze in de buurt van Gent. Zo was zijn overgrootvader blijkens een document uit 1867 beschermheer van het schuttersgilde uit het plaatsje Bachte-Maria-Lerne.

Graaf Juan 't Kint de Roodenbeke, president van de EGS, tijdens het 12e EST in Krakau (Polen).

Toen het Handbooggilde St. Sebastianus Schuttersgilde van Ooidonk werd heropgericht verleende de grafelijke familie 't Kint de Roodenbeke toestemming aan het gilde om het predicaat grafelijk in de naam te mogen voeren.

Europese schutters

In Europa zijn er nogal wat schutters. Circa drieëneenhalf à vier miljoen schutters zijn er in de Europese landen. Ze zijn met name te vinden in Duitsland, Nederland en België, maar ook zijn er diverse verenigingen in Polen, Noord-Frankrijk, Zuid-Engeland, Zweden, Oostenrijk, Liechtenstein, Noord-Italië en San Marino. Onder de koepel van de EGS zijn zij op Europees niveau verenigd.

Het bestuur van de EGS

Bestuurlijk staat aan het hoofd van de EGS een presidium, waarvan graaf 't Kint de Roodenbeke president is (voorzitter van het presidium). De EGS kent statuten en een huishoudelijk reglement, die op Europees niveau leest geschoeid zijn.

Twee maal per jaar is er een algemene vergadering, waarbij een tachtig-tal personen optreedt als afgevaardigden van de aangesloten schuttersfederaties.

Aan de EGS is een schietcommissie verbonden, die een schietreglement opstelt. Het is echter problematisch dat in bepaalde landen het schieten met lood bemoeilijkt of verboden wordt.

Het Europees Schutterstreffen

Eens in de twee jaar wordt het Europees Schutterstreffen ergens in Europa georganiseerd. Het is de belangrijkste activiteit voor de EGS. Het is zelfs de verantwoordelijkheid van de EGS.

De graaf benadrukt dat hij hier in Polen niet te gast is, maar mede als gastgever optreedt voor de vele schutters uit Europa.

Zo is er een draaiboek voor het feest, waarin de traditionele punten toegelicht worden. De organisator van het Schutterstreffen heeft evenwel grote vrijheden bij de inrichting van het feest, zoals in Polen zou blijken.

De Belgische graaf (in 't midden) op het erepodium bij de bekendmaking en installatie van de nieuwe Europese schutterskoning (met pluim).

Europese erkenning

Er zijn contacten over vraagstukken die het schutterswezen raken met het Europees Parlement te Brussel en met de nationale regeringen. De EGS is een cultureel en sociaal gerichte Europese organisatie, die als zodanig erkenning vraagt bij het Europees Parlement. Deze erkenning is van belang om mogelijke subsidies in de wacht te slepen. Wat dat betreft is het een voordeel dat de schutters ook over de landen heen verenigd zijn.

De Europese piramide

Het Europese schutterswezen is opgebouwd als een piramide. Aan de basis staan de vele plaatselijke schutterijen, die regionaal verenigd zijn in een schuttersbond of -federatie, vervolgens komt een landelijke koepel en aan de top van de piramide staat de EGS. Financieel is het zo geregeld dat de aangesloten schuttersfederaties lidgelden betalen aan de EGS (net zoals de bonden contributie betalen aan de federatie). Tevens zijn enige inkomsten verbonden aan de verkoop van onderscheidingen.

Speerpunten van de EGS

De EGS wil zich sterk maken om

tradities te behouden. De belangrijke drieenheid die de graaf opsomt zijn: broederschap en vriendschap, tradities, waaronder het koningschieten en onderling respect. De EGS heeft zich tevens sociale doeleinden gesteld. Dit jaar werd een belangrijke mijlpaal bereikt in het verwezenlijken van deze sociale taak. Er werd NG 55.000,- overhandigd ten behoeve van gehandicapte wezen.

Een sociaal project

Commentaar L.S.: Het is vrij opmerkelijk te noemen dat de EGS dit project op de rails heeft gekregen. De vorige president van de EGS, de Belg Kurt Ortmann uit Eupen, klaagde namelijk dat hem de financiële middelen ontbraken en dat het sociale appèl dat hij aan de Europese schutters gericht had geen weerklank had gevonden. Ortmann kon dit moeilijk bevatten en trad af als president van de EGS (*). Daarom is het een bijzonder feit dat zonder een gewetenskwestie aan de orde te stellen de volgende president dit na enige tijd wèl voor elkaar krijgt. In sommige gevallen is het goed om een probleem manifest te maken door het nadrukkelijk aan de orde te stellen en indien

geen reactie komt hieruit je conclusie te trekken, in andere gevallen kan men meer bereiken door een probleem op te pakken en er in de loop van de tijd medestanders voor te winnen en aldus na verloop van tijd iets te realiseren.

Het goede doel

In het Poolse Radwanowice in de buurt van Krakau staat een opvangcentrum voor gehandicapte wezen. Circa 50 gehandicapten zonder naaste familie wonen in het centrum. Zij werken in sociale werkplaatsen, waar ook mindervaliden uit de omgeving worden opgevangen. De verzorging en de werkplaatsen worden in Polen gefinancierd. Voor de bouw en onderhoud van de woningen en de speciale inrichting hiervan is men volledig afhankelijk van giften.

Bovendien is er behoefte aan uitbreiding van het aantal beschikbare plaatsen.

Hiervoor zijn de ingezamelde gelden van de Europese schutters van harte welkom.

Luc Wolters

(*) Ostbelgischer Stangenschützen-Verband, jg. 14 (1991) nr. 4 en jg. 16 (1993) nr. 1.

KRAKOW: 12 EUROPEJSKIE SPOTKANIA BRACTW STRZELECKICH KRAKOW: 12E EUROPEES SCHUTTERSTREFFEN

Kraków. Alleen al het noemen van de naam van deze stad doet grote herinneringen herleven aan een prachtig schuttersfeest en de vele dingen daaromheen. In Kraków vond het 12e Europees Schutters-treffen plaats, zoals in de Poolse titel bij dit stuk vermeld wordt. Het bezoek aan het schuttersfeest in Kraków was dan ook voor diverse Polen-gangers een ideale gelegenheid om in de pen te kruipen. Hun reisverslagen zijn in één verhaal gevat.

Het vertrek

Woensdagavond 26 augustus stopte 's avonds een grote witte bus bij schutterslokaal café In de Smidse in Mheer. Schutterij St. Sebastianus uit Mheer wordt gevormd door een bont gezelschap, in leeftijd variërend van de net 10-jarige bordjesdrager Bart Senden tot zijn bijna 80-jarige opa, de erevoorzitter Sjeng Senden. Behalve koffers en tassen hoorden ook geweren, sabels, trommen, klaroenen en zelfs de zilverschat van koning en keizer tot de bagage, hetgeen duidde op een allesbehalve gewone vacantiereis. Goed ingestapt en uitgezwaaid door de achterblijvers vertrok de bus en stopte prompt in het buurdorp Noorbeek. Aldaar maakte schutterij St. Brigida zich eveneens op om richting Polen te vertrekken. Toen ook de Noorbeekse schutters goed en wel zaten vertrokken de bussen gezamenlijk voor een reis door de nacht over de Duitse autosnelwegen. De afvaardiging uit Blerick, namelijk koning Riet Fleuren met haar man en OLS-Federatie-president Frans Wolters kenden een meer comfortabele reis per vliegtuig naar Polen. Wolters trok in Kraków overigens veel bekijks in zijn schitterend generaalsuniform.

De reis

Terug naar de busreis. In het voormalige Oost-Duitsland waren de wegen minder goed, hetgeen het tempo vertraagde. Dat de secretarissen goed voorwerk hadden verricht bleek door het vrij geringe oponthoud van slechts een half uur aan de Duits-Poolse grens. Van daar af leidden gewone hobbelen-tweebaanswegen of in 't meest gelukkige geval driebaanswegen, waarbij de middelste baan gebruikt

werd om in te halen door verkeer uit beide richtingen, naar Kraków, waar we na 22 uur reizen ons hotel bereikten. Het mocht eigenlijk niet de naam hotel hebben, die gezellige en karige studentenflat, waar 24 uur per dag dezelfde mensen beschikbaar waren achter de receptie en om de sleutels uit te geven.

Auschwitz en de zoutmijn

Uitgeput van de lange reis, bleek verslapen evenwel niet mogelijk. Elke morgen raakte het "hotel op stelten" door de wakkere inzet van enkele Mheerder tamboers en klaroenblazers, die om zeven uur een onverbiddelijke reveille hielden. De vrijdag en zaterdag voor het schuttersfeest werden benut om enkele bezienswaardigheden te bekijken en de stad te verkennen. Zo werd een bezoek gebracht aan het voormalige concentratiekamp Auschwitz. De meeste vernietigingskampen lagen in Polen of kortbij de grens en de Jodenvervolging is in Polen 't meest omvangrijk uitgevoerd. Het was een ervaring waar je stil van werd en maakte een zeer diepe indruk. Ook werd de grootste en oudste zoutmijn van Europa bezocht. In de mijn waren vele prachtige beelden en figuren gemaakt van natuurlijk zout en zelfs een complete kathedraal was in het zout uitgehouwen, compleet met altaren, preekstoel, beelden en kroonluchters. 's Avonds werd van de gelegenheid gebruik gemaakt om de eet- en uitgaansgelegenheden van de stad te bezoeken.

**12 Europejskie Spotkania
Bractw Strzeleckich**
European Meeting of Historic Armed Guilds
Europäisches Schützertreffen
28-30 Sierpień Kraków 1998

1484

TELEWIZJA
KRAKÓW

RMF FM

DZIENNIK POLSKI

OKOCIM

Zakłady Mięsne S.A.
MIĘS STAR
w Tarnowie

G O Ś Ć

De badge die de Europese schutters kregen was goed voor vrij vervoer in Kraków.

De stad Kraków

Bovendien werd rondleiding gegeven door het historische stadscentrum van Kraków. De eeuwenoude burcht met haar kathedraal torenend op een heuvel boven de stad was eertijds de verblijfplaats voor de koningen van Polen, totdat de zetel naar Warschau verplaatst werd.

Niet voor niets is Kraków één van de Europese steden van cultuur. In de stad zelf waren bijzonder veel kerken; Polen is bekend om zijn katholicisme, niet voor niets stamt de huidige paus van Polen.

Wederzijdse interesse voor uniformen en uitrustingsstukken.

De stad weet zich goed te verkopen door de vele toeristische attracties, waarbij er net als in Wenen koetsiers klaarstaan voor een ritje per open koets. Toch speelt de tegenstelling tussen arm en rijk een rol. In de stad zijn veel tamelijk vasthoudende bedelaars en straatmuzikanten.

Riet Fleuren was de enige vrouwelijke koning die meeschoot bij het koningsvogelschieten.

Koning der koningen-schieten

Het Europees Schutterstreffen kent qua schuttersfeest een Duitse opzet, waarbij op de zaterdag het schieten van de koning der koningen plaatsvindt en op de zondag het eigenlijke schuttersfeest.

In Kraków vond het schieten der koningen plaats op het feestterrein zelf, maar de andere schietwedstrijden met diverse wapens werden elders op militair terrein en onder militair toezicht gehouden. Het feestterrein was zó groot, dat er twee OLS-feesten tegelijk zouden kunnen plaatsvinden. Op dit terrein waren enkele kogelvangers geplaatst om het koningsvogelschieten van de koningen van de deelnemende verenigingen mogelijk te maken.

De koningen verdringen zich onder de schietstang bij het Europees koningsvogelschieten.

Er werd geschoten met een karabijn. Riet Fleuren was als koning van St. Thomas van Aquino Blerick vier maal aan de beurt geweest om op de koningsvogel te schieten.

Huldiging van de nieuwe koning

Uiteindelijk werd Willy Lienen uit het Duitse Breyell-Nettetal de nieuwe koning. Hij is getrouwd met een vrouw uit Venlo en ze hebben zich leren kennen in feestzaal Custers, aldus Riet Fleuren, die beiden in onvervalst Venloos dialect van harte proficiat wenste.

De kersverse Europees schutterskoning werd prompt na het afschieten van de vogel omringd door een cordon Poolse militairen, die het feliciteren onmogelijk maakten en de indruk wekten dat de menigte haar koning zou lynchen. Niets was minder waar. Na enige tijd vulde het grote podium zich en vond de installatie van de nieuwe Europese koning plaats. 's Namiddags trok een lange stoet van het feestterrein naar de kathedraal op de burcht voor een plechtige viering. De intronisatie van de nieuwe koning vond heel plechtig plaats in een H. Mis met 11 (elf) Heren !!

Schuttersbal

In de grote tent op het feestterrein zou op de zaterdagavond het "Schützenball" beginnen. Opmerkelijk was de sfeer die er hing: behalve de taal leek het wel of er geen grenzen bestonden. Duitsers (vooral veel Duitsers), Polen, Oostenrijkers, Brabanders, Limburgers, het maakte allemaal niets uit. Iedereen praatte met iedereen, net alsof men zich al jaren kende. Soms ging dat gesprek vanzelf, soms was het handiger om met elkaar een pintje te drinken, omdat de meeste Polen zowel zeer slecht Engels als slecht Duits spraken.

Opvallend was ook dat veel schutters al hun uniform aanhadden, zowel tijdens het schuttersbal, maar zelfs in de stad in eet- en drinkgelegenheden, maar ook in de discotheek kwamen schutters - meest Duitsers - in uniform.

Toen de koningsvogel was afgeschoten werd de nieuwe Europees schutterskoning omringd door een cordon militairen naar de huldiging begeleid.

Het schuttersfeest op zondag

Ook de zondag van het Europees Schutterstreffen kent een traditioneel verloop. Na de opening en het overhandigen van de vlag start de optocht en vervolgens weer terug op het feestterrein vindt de Brabantse opmars plaats, waarna sluiting. Het was een eigenaardig gezicht om op de zondagmorgen overal uit de kamers van een hotel in Kraków de geüniformeerde leden van de schutterij van Mheer te zien verschijnen. Voor het vertrek werd nog een groepsfoto gemaakt, waarna de bus naar het feestterrein

ging. Daar aangekomen werd met "vliegend vaandel en slaand trom" naar het feestterrein getrokken, om aldaar begroet te worden door de Noorbeekse schutterij. Mheer wist zich versterkt door enkele huurlingen van divers pluimage. Zoals twee leden van de harmonie, de instructeur, twee dames die het keizerspaar flankeerden met Nederlandse en Limburgse vlag, iemand van Waalse afkomst en een schutterslid van Eys, die zich voor de genoten gastvrijheid laat bedanken.

De optocht

Op het bericht van de speaker dat de optocht over 1 minuut zou vertrekken, zochten we onze plaats om op te stellen. Daar aangekomen duurde het zeker nog een uur voordat het laatste blok uit de 4,5 kilometer lange optocht met alle Nederlandse schutterijen en gilden kon vertrekken. Komend aan het einde van de lange laan van het feestterrein naar de stad, kwamen de eerste deelnemers aan de optocht weer terug. Voorop liepen de Poolse schutterijen in hun prachtige edelmanskledij. Er zijn in Polen ongeveer zestig schutterijen. Daarachter de Duitse schutters, de meesten in het zo bekende jagersgroen en nagenoeg zonder muzikale begeleiding.

Terwijl ze de optocht liepen zwaaiden ze naar ons alsof we goede bekenden waren en telkens verlieten enkele van hun leden het gelid om een foto te maken van de passerende groepen.

Een vreugdekreet van Wilhelm Lienen, Europees schutterskoning.

Een Oostenrijkse schutterij nam ook deel. De Belgen waren de volgende grote afdeling. Een grote diversiteit in uniformen, heel mooi. Lest best kwam "Holandia": Gelderse, Brabantse en ook Limburgse schutterijen en gilden zetten hun beste beentje voor. Zij hadden zeer verschillende uniformen met veel muziek, vendels en vlaggen.

Een optocht met beveiliging

Korter bij het centrum gekomen werd het alsmar drukker. Overal luid applaus, dat echt goed deed. De muziek van het klaroenkorps van Mheer weerklonk prachtig tussen de oude gevels in de binnenstad. Gedurende de gehele optocht liep bij elke vereniging iemand mee van de Security.

De Gelderse schutterij St. Andreas Grieth-Zevenaar in aantocht.

Een groep Duitse schutters passeert het Marktplein van Krakau.

Eerder roerden we de tegenstelling tussen arm en rijk aan, tot welke laatste groep beslist ook de Poolse schutters gerekend moeten worden. Wellicht had men angst dat door een klein incident een smet op dit grote internationale feest geworpen zou kunnen worden. De maatregel van de vele Security-guards leek overtrokken, maar van incidenten was dan ook geen sprake.

Een groot succes

De mensen van Kraków, die eerst nogal een gesloten indruk gaven, waren nu laaiend enthousiast over die mooie groepen uit die kleine dorpen in Holandia. Toen we het grote marktplein naderden wisten we niet wat we zagen.

Twee schutters aan het broodje worst.

Vijf, zes rijen dik stonden de toeschouwers en overal werd er luidruchtig meegeklapt op het ritme van de muziek. Voor het defilé werden we zelfs voorgesteld aan het publiek door een Poolse speaker. Een geweldige ervaring om met een konings- en keizerspaar uit Mheer over een plein te paraderen waar zoveel Poolse geschiedenis is geschreven. Op de terugweg begon het echter te regenen, waarvan vooral koningin en keizerin te leiden hadden.

Terug op het feestterrein

In de feesttent kende de gezelligheid geen grenzen. Er was echter geen muziek meer, maar dankzij onder meer de goede muzikanten uit Mheer, die niet van stoppen wisten kwam de stemming er nog goed in. Een officieel programma-onderdeel was de "marsz Brabanci", de massale opmars van onze Brabantse gildebroeders.

Zo indrukwekkend dat je er kippevel van krijgt. Na de Brabantse opmars ging echter tot onze stomme verbazing om zes uur de tap toe. Ter voorkoming van een uiterst abrupt einde van de feestelijkheden werd nog een grote voorraad bier ingeslagen, de halve liters piwo van de grote sponsor van het feest, Okocim. Hiermee konden we het nog geruime tijd uitzingen en bleef de sfeer er nog goed in. Allengs liep de tent echter leeg, zodat het feest in onze ogen een voortijdig einde nam.

Na het schuttersfeest de stad in

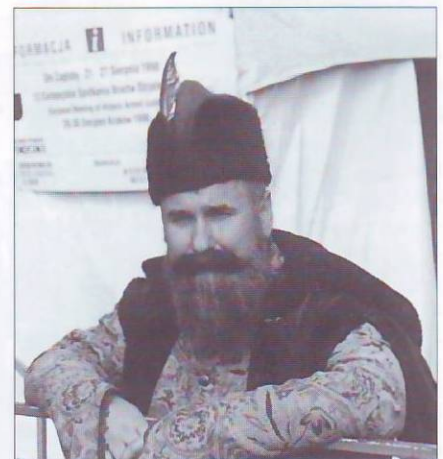
Goedgemutst trok het grootste gedeelte van de groep in uniform de historische stad in.

Midden in de nacht werden op het grote plein van Krakau de procesiemarsen uit Mheer geblazen en werd zowaar met de omstanders en aanwezige Polen nog "ge-reijd", dit is de in Mheer befaamde rijdans (de cramignon), die bij de bronkviering hoort.

Schuttersgilde St.-Catharina 1480 Weert oogstte veel bekijks. Bovendien werd hun voorzitter benoemd tot ere-lid van Bractwo Strzeleckie.

De bekende melodie "Ta ta-ta-ta ta-taa ... E sjtukske sjeenk mit mosterd op ..." weerklonk over het marktplein en zonder veel uitleg pakte men elkaars handen en werd gesprongen op het ritme waaraan geen einde lijkt te komen. Over het uitdragen van tradities gesproken.

De Poolse schutters lenen zich goed voor een kiekje.

Tot diep in de nacht werd op de grote Markt in Kraków de cramignon gedanst en gewalst. Mheer draagt haar tradities uit.

Terug naar huis

De volgende morgen wekte de re-veile ons andermaal uit een korte slaap en na het ontbijt werd de terugtocht aanvaard. Ook de thuisreis verliep voorspoedig en tegen zes uur dinsdagmorgen 1 september zette schutterij St. Sebastianus weer voet aan wal in het vertrouwde Mheer. Moe, nee niet moe, kapot, geradbraakt, arriveerden we in Mheer na die lange zit in de bus. Maar iedereen was het erover eens: het was een onvergetelijke reis die niemand had willen missen. Tot over twee jaar bij het Europees Schutterstreffen in het Noordduitse Garrel!

Riet Fleuren, Blerick
Bert Adriaens, Weert
Wim Senden, Mheer
Luc Wolters, Simpelveld

XII EUROPÄISCHES TREFFEN DER SCHÜTZENVEREINE VOM 28-30 AUGUST 1998 IN KRAKAU (POLEN)

Erkelenz-Houverath den 27 August: 1500 Uhr Abfahrt mit einem Reisebus Richtung Linderen über Aachen Brand-Rötgen-Düren-Köln-Rheinbach Richtung Dresden.

Freitag 28 August 0400 Morgens, nach einem langen Stau auf der Autobahn, Ankunft am Grenzübergang Görlitz. Dort mussten wir eine Zwangspause von fast 2½ Stunden einlegen. Schleppende Grenzkontrolle durch den Polnischen Zoll.

Um 0615 ging es dann endlich weiter nach Tschenstochau. Gegen Mittag kehrten wir dann im Kloster der Paulinermonche Jasna Gora (Heller Berg) ein, und erlebten dort eine Führung durch das Festungsähnliche Kloster welches auch unter anderen Schätzen, die berühmte Schwarze Madonna" beherbergt. Jasna Gora ist der grösste Wallfahrtsort Polens. Pilger aus der ganzen Welt besuchen dort in Scharen die Heilige Mutter, der wir dann auch unsere Ehrerbietung erbrachten. Vier Stunden Rast in dieser Oase der Besinnlichkeit. Nun wieder im Reisebus "Auf nach Krakau" heisst die Devise. Nachmittags gegen 1900 Uhr erblickten wir die Silhouette von Krakau. Quartier wurde genommen im Hotel Saski in der Nähe des grossen Marktplatz Reynek Glowny.

Anschließend gingen wir in kleineren Gruppen durch die historische Altstadt Richtung Festwiese "Blonia". Diese liegt in einem Grüngürtel nahe der Altstadt. Fünf Riesenzelte waren dort aufgebaut. Gut einen Hektar Fläche unter Zeltplane. Laserschau und Festmusik rahmten diesen Abend ein. Nach ein paar Erfrischungen zog es uns in unser Hotel zurück, denn nach der langen Fahrt waren wir einfach müde.

Samstag 29 August. Nach dem Frühstück unternahm eine kleine Gruppe von uns einen Streifzug durch die historische Altstadt, welche mit einem Besuch der ehemaligen Königsfestung dem Wawel abschloss. Diese Führung hätte einen Tag dauern können, aber man hätte doch noch nicht alles gesehen. So viel Zeit hatten

wir leider nicht, denn wir waren für etwas ganz anderes nach Krakau gekommen.

Das Königschieszen begann um Mittag und wir eilten zur Festwiese. Nach langen Schieszen gelang es einem unserer Reisebusbesatzung die Gunst der Stunde für sich zu entscheiden. Es war kein anderer als Willi Lienen aus Nettetal der die hohe Königswürde errang. Die Freude zu diesem Sieg schlug in unseren Reihen hohe Wellen.

Nach der Königshuldigung, die von allen Repräsentanten der Europäische Gemeinschaft von Historischen Schützenvereinen durchgeführt wurde, fand man dann in froher Runde Zeit für ein Glas Bier.

Um 2000 Uhr fand der Schützenball – Königsball mit nochmaligen Huldigungen für dem neuen Europakönig statt. Es waren mehrere tausend Schützenschwestern und Schützenbruder aus mehreren Ländern Europas in ihren schmucken Uniformen und Trachten zugegen.

Sonntag 30 August, 1100 Morgen in Polen. Die Festwiese "Blonia" rief uns auf neue. Aufstellung nehmen zur grossen Parade hiesz die Order. Mit von der Partie waren unsere amtierende Diözesankönigin Gertrud Moosmayer und Ehemann Karl Manfred aus Rötgen bei Aachen sowie ihre Standartenträger nebst Josef Kouchen Dekanatsbundesmeister aus Geilenkirchen, sowie

Abgeordnete aus dem gesammten Raume der Diözese Aachen.

Einige unserer Reisegruppen hatten die Ehre auf der Ehrentribüne auf dem grossen Markt platz zu nehmen. Dieses waren Europakönig Willi Lienen mit Gemahlin, Amtierender Bundeskönig Heinz Franken aus Linderen-Geilenkirchen nebst Frau, sowie der stellvertretende Diözesanbundesmeister Willi Küppers aus Houverath-Erkelenz.

Der Festaufzug setzte sich nun langsam in Bewegung sodas die Gruppe des Diözesanverbandes Aachen nach circa 1,5 Stunde den grossen Marktplatz erreichte. Unter schallendem Beifall der Festgäste und Zuschauer zogen wir im Gleichschritt an der Ehrentribüne vorbei. Ein wunderbares Erlebniss welches ich im Leben nicht so schnell vergessen werde. Unser Marsch war beendet, wir mischten uns unter die anderen tausenden Zuschauern und genossen den Aufzug der vorbeimarschierenden Schützenvereine und Gilden aus vielen Europäischen Staaten.

Leider spielte der Wettergott nun nicht mehr mit, sodas die letzten Vereine nass bis auf die Haut wurden. Ihre Fahnschwenker lieszen sich aber vom Regen nicht beeindruckten. Sie schwenkten ihre von Wasser getränkten Schwenkfahnen trotz allem weiter, wobei jeder weisz wie schwer an Gewicht die Fahnen dann sind.

Nun hiesz es langsam Abschied nehmen von Krakau. Nach Beendigung der Abschiedsreden winkten wir am 2000 Uhr Krakau ein letztes male zu. Zurück ging die Fahrt Richtung Deutschland, wobei ich am Montag den 31 August um 1700 Uhr meine Heimat wiedersah.

Ich möchte mich bei allen anderen ungenannten 39 Mitfahrern bedanken für die schöne Kameradschaft. Insbesondere bei dem Organisator Willi Küppers aus Houverath.

Höngen, September 1998,
Lambert Spyskers.

7E LIMBURGS DAMES SCHUTTERSFEEST IN KONINGINNEBOSCH

De voorbereidingen in de week vóór het 7e LDS waren ontmoedigend. De wekenlange regen was hieraan debet. Zo brak bij het opzetten een schietboom waardoor schutter Frits Janssen een hersenschudding opliep. Ook het opzetten van de feesttent plaatste de organisatie voor de nodige problemen. En als klap op de vuurpijl voorspelden de weerberichten niet veel goeds voor 20 september.

Op zondag 20 september liet de zon zich echter van haar beste kant zien. Voor het eerst sinds weken was het prachtig mooi en droog weer. Het schietterrein lag er prachtig bij. Grote ijzeren platen baanden een weg door de modderbrij van de straat naar de feesttent en zorgden dat men schone schoenen en kleding behield. Naar schatting 8000 bezoekers bezochten het schuttersfeest. Een evengroot aantal mensen omzoomden de op-tochtroute. Het 7e Limburgs Dames Schuttersfeest werd een gezellig feest waar opnieuw records werden gebroken.

Eerste dag

De opkomst op de eerste dag van het 7e LDS was enorm. Ruim 8000 bezoekers bekeken de resultaten van hun schietende dames. Voor de organiserende schutterij een blijk van waardering voor het vele werk dat ze verzet had.

Ofschoon beide gouverneurs hadden toegezegd te zullen komen, moest de organisatie genoeg nemen met een vertegenwoordiger.

In haar openingstoespraak stelde LDS voorzitter Riet Fleuren voor om de naam Koningsbosch te wijzigen in Koninginnebosch.

Na de officiële toespraken volgde een fraaie optocht door Koningsbosch die door zo'n 8.000 mensen werd gadeslagen.

Onder de schietbomen en in de feesttent was het daarna een gezellige drukte. De catering was eveneens in goede handen bij de leden van schutterij St.-Joseph 1886 Koningsbosch. Het was reeds donker toen de laatste schutters en de organisatie het schietterrein moe maar voldaan verlieten.

Finale

Op zaterdag 26 september traden de 45 (16 Belgische en 29 Nederlandse) overgebleven damesdrietallen van 30 (12 Belgische en 18

Nederlandse) schutterijen aan, allen met het vooropgestelde doel om het LDS te winnen.

Het werd een spannende afvalrace. Steeds als er een drietal afviel waren er de bekende emoties en de opbeurende woorden van de grote supportersschare. Bij de laatste tien overblijvende drietallen waren vijf Belgische en vijf Nederlandse. Na de missers van Maasniel en een drietal van St.-Huibrechts Lille verheugden de overblijvende drietallen zich al om te mógen behoren tot de beste drie van het 7e LDS.

Bijna gelijktijdig vielen de drietallen van Oranje Nassau Roermond en St.-Harlindis & Relindis Ellikom af. Roermond doordat de tweede schutster haar tweede schot miste en Ellikom omdat de tweede schutster bij haar derde schot een verkeerd bolletje afschoot.

Omstreeks kwart voor zes klonk er gejuich op; een drietal van schutterij St.-Sebastiaan uit St.-Huibrechts Lille was winnaar van het 7e LDS. Maar liefst 73 kavelrondes waren er nodig geweest om de winnaar aan te wijzen.

Het winnende drietal van schutterij St.-Sebastiaan uit St.-Huibrechts Lille bestond uit: Rita Leijnen, Ilse Ras en Christine Nouwen.

Uitslagen:

1. St.-Sebastiaan St.-Huibrechts Lille
2. St.-Harlindis en Relindis Ellikom
3. Oranje Nassau Roermond
4. St.-Sebastiaan St.-Huibrechts Lille
5. St.-Urbanus Maasniel
6. St.-Catharina Beek
7. St.-Barbara Leveroy
8. St.-Petrus Kelpen Oler
9. St.-Joris Kaulille
10. St.-Sebastianus Herkenbosch

8e LDS

Op de vraag van stichtingsvoorzitter Riet Fleuren of schutterij St.-Sebastiaan uit St.-Huibrechts Lille bereid was om het 8e LDS te organiseren, antwoordde Harry van Gansewinkel: "Wij aanvaardden de organisatie van het 8e LDS".

Geheimen

Waren het de vijf vlaaien die Anita Cossijns mee had gebracht of was het buksmeester Harry Stalmans die borg stond voor het succes van de dames uit St.-Huibrechts Lille, ik weet het niet. Wat ik wel weet is dat vrijgezel Harry Stalmans het 7e LDS niet gemakkelijk zal vergeten.

Elke keer als een van zijn dames drie punten had afgeschoten, beloonde hij haar met een flinke kus. Een eenvoudig rekensommetje leert dat Harry maar liefst 219 kussen heeft uitgedeeld tijdens de kavelrondes. Na de overwinning nam dit aantal (uiteraard) flink toe.

Buksmeester Harry Stalmans:
"Om te zoenen".

Het gebruik wil dat de schutters van St.-Sebastiaan uit St.-Huibrechts Lille, voordat ze naar een schuttersfeest gaan het beeldje van de schutter, dat voor hun schutterslokaal staat opgesteld, over het hoofd aaien. De leden geloven in de uitstraling van het beeldje. Dit bleek eens te meer tijdens het laatste OLS. Toen had schutter Bart Ras vergeten het beeldje over het 'bolleke' te aaien en prompt schoot hij het verkeerde punt af tijdens het OLS in Kinrooi en moest schutterij St.-Sebastiaan uit St.-Huibrechts Lille genoeg nemen met de derde plaats.

In het afgelopen jaar heeft Yvonne Janssen-Dijcks uit Koningsbosch een hechte band gekregen met de "Ut". Met tranen in de ogen nam ze afscheid van het mooie beeldje. Alvorens het over te dragen gaf Yvonne het beeldje nog snel een flinke kus.

Schutterij St.-Sebastiaan uit St.-Huibrechts Lille werd winnaar van het 7e LDS. Het winnende drietal met v.l.n.r. buksmeester Harry Stalmans, Christien Nouwen, Rita Leijnen, Ilse Ras en 2e buksmeester Harry van Gansewinkel.

Het is spijtig dat schutterij St.-Sebastiaan uit St.-Huibrechts Lille dit jaar het OLS niet heeft gewonnen. Immers dan hadden D'n Um en de Ut elkaar eens kunnen ontmoeten. Wellicht dat ze daarna geen geheimen meer voor elkaar zouden hebben.

Stichting LDS

Voorzitter van de Stichting LDS, Riet Fleuren, geniet zichtbaar van de succesformule die LDS heet. Riet: "Het LDS heeft haar bestaansrecht meer dan bewezen. Persoonlijk vind ik nog steeds dat vrouwen moeten kunnen meedoen aan het OLS, toch hoor ik steeds meer geluiden om me heen dat de dames het LDS voor zich willen behouden en geen behoefte meer hebben aan deelname aan het OLS".

De Stichting LDS zal er op aandringen dat vanaf volgend jaar alle damesdrietallen in de optocht vergezeld gaan van hun schutterij. Dit jaar lieten een twintigtal schutterijen hun dames alleen lopen. In de toekomst zullen de leden van de deelnemende damesdrietallen moeten beschikken over een OLS-Federatiebewijs.

Tevens zal er een regel komen die zegt dat de schutterij die een LDS heeft georganiseerd in de vijf daaropvolgende jaren het LDS niet kan winnen. Ook zal de stichting LDS bekijken in hoeverre de dames van schutterij St.-Martinus uit Horn alsnog in het bezit kunnen komen van een LDS-speld. Zoals bekend won dit drietal het eerste LDS. De organisatie bleef toen bij schutterij St.-Agatha Haelen. De enige herinnering die de dames uit Horn tot nog toe aan deze overwinning overhielden is een receptie.

Records

Voor de 7e editie van het Limburgs DamesSchuttersfeest hadden maar liefst 225 (vorig jaar 211) drietallen ingeschreven afkomstig van 73 (vorig jaar 72) Belgische, Nederlandse én Duitse schutterijen.

Aan de optocht namen 52 schutterijen deel, waaronder twee uit Milten en Saeffelen (Selfkant).

Ook uit de verkoopcijfers blijkt dat het 7e LDS schutterij St.-Joseph 1886 Koningsbosch geen windeieren heeft gelegd. Er waren 60 vaten bier ingekocht, uiteindelijk zijn er 110 vaten bier verkocht. Meer dan 250 liter soep werden verkocht

en omstreeks 5 uur was de hele voorraad van 60 kilo spek uitverkocht. Het 7e LDS was nóg gezelliger dan alle voorgaande afleveringen, de orkesten in de feesttent hebben een grote bijdrage gehad in de stemming én de omzet.

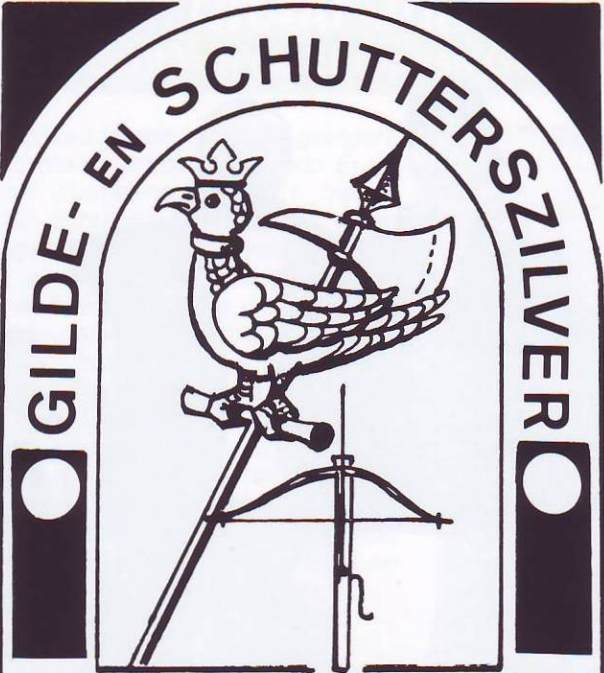
Naschrift

Proficiat Schutterij St.-Joseph 1886 Koningsbosch, U heeft de succesformule van het Limburgs DamesSchuttersfeest verder voortgezet. Ondanks de bizarre weersomstandigheden heeft U aangetoond met Uw perfecte organisatie dat het winnen van een LDS lonend kan zijn voor de eigen schutterij.

De top van het aantal deelnemende damesdrietallen aan een LDS is ongeveer bereikt. Het grote succes van het LDS biedt nu ook mogelijkheden voor de stichting LDS om het feest in de breedte uit te bouwen. Het organiseren van nevenwedstrijden op het wedstrijdterrein zal de aantrekkelijkheid van het LDS verder vergroten.

Jammer is het dat het LDS nog niet de aandacht heeft gekregen van de grotere omroepen in onze provincies.

Wim Pijpers.

GILDE- EN SCHUTTERS ZILVER

JUWELIERS - HORLOGES
Jan Andriessen
 DORPSSTRAAT 54
 5708 GJ HELMOND (STIPHOUT)
 TEL. 0492-550792
 FAX 0492-522269

JANFRÉ

Voornaamste punten waar u op let bij aanschaf van nieuwe uniformen:

- *Goede kwaliteit
- *Korrekte pasvorm
- *Vlotte levering
- *Betaalbare prijs
- *Behoud van pasvorm
- *Snelle nalevering
- *Uitgebreide service

Dit maken wij voor U.
 Vraag vrijblijvend offerte.
 Maak een afspraak.

**uniformen-
 petten-
 uitmonsteringen**

BRUSSELESTRAAT 124
 6211 PH MAASTRICHT
 TELEFOON 043-3217712

Jvb

**Goud &
 Zilver
 Atelier**

Jan van Buul
gespecialiseerd in schutterszilver

Lambertusstraat 51
 6015 AR Neeritter
 tel. 0475 - 56 53 71

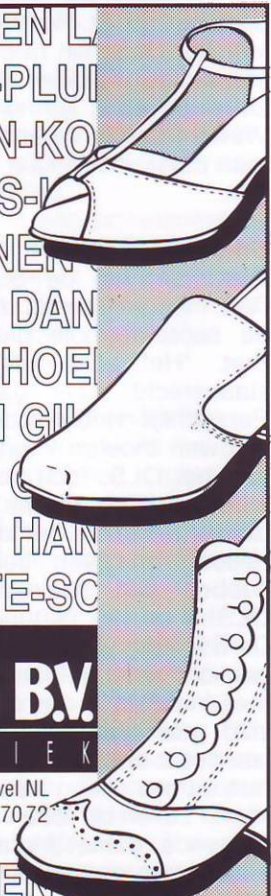
LAARZEN LAARZEN L
 PLUIMEN-VEREN-PLUI
 KOPPELS-RIEMEN-KO
 HOEDEN-SHAKO'S-I
 UNIFORMSCHOENEN
 DANSSCHOENEN DAN
 HISTORISCHE-SCHOE
 GILDESCHOENEN GI
 OVERSCHOENEN G
 HANDSCHOENEN HAN
 OPERA-OPERETTE-SC

VAN BEERS B.V.

SCHOENFABRIEK

Mgr. Völkerstraat 33, 5171 JM Kaatsheuvel NL
 Tel.: (0416) 27 22 54, b.g.g. 27 65 48 - 27 70 72
 Internationaal Tel.: 0031(416)27 22 54

TONEELSCHOENEN

GESCHIEDENIS EN ONTSTAAN VAN DE ZUID-LIMBURGSE SCHUTTERSBOND

Deel VI – door Luc Wolters –

Schutterij St.-Sebastianus Heerlen in 1929, met in haar midden enkele initiators van de Zuid-Limburgse Schuttersbond.

Generaal L. Plum (zittend, 3e van rechts) was in 1931 afgevaardigde in de voorlopige commissie om tot oprichting van de bond te komen. Kapitein H.F.J. Delbo (staand, 7e van rechts) trad in het voorjaar 1932 op als waarnemend voorzitter en werd bij de definitieve verdeling van de bestuursfuncties in 1932 de eerste secretaris. In het schutterslokaal hotel "De Gouden Leeuw" van Hub S. de Bie (kolonel, nadien keizer, zittend, 2e van links) vonden in 1931 en 1932 de eerste vergaderingen plaats. De zetel van de Zuid-Limburgse bond zou in Heerlen komen.

Foto: Stadsarchief Heerlen, inv. nr. 1941 (met dank aan R. Braad en J. Lammeretz).

Er waren diverse pogingen geweest om een Zuid-Limburgse schuttersbond in het leven te roepen. De vergadering in 1897 kreeg geen vervolg.

De bond van 1914 ging ten onder door het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog. In 1921 ging de Zuid-Limburgse Bond definitief van start en organiseerde bondsfeesten tot en met 1924.

Deze bond en de schietbond van 1928 legden de nadruk op het schieten en legden beiden het loodje. De volgende en definitieve bond zou alle aspecten van het schutterswezen behelzen.

Brede belangstelling in 1931

Op zondag 2 augustus 1931 was er in Hotel De Bie in Heerlen een vergadering om te komen tot oprichting van een zuidelijke bond van schutterijen.

Omdat er nog geen andere bond in deze contreien actief was, was er belangstelling voor deze vergadering van diverse schutterijen uit geheel Zuid-Limburg. Achttien verenigingen waren bij deze vergadering vertegenwoordigd.¹

De veertien schutterijen van achter-eenvolgens Voerendaal, Amstenrade, Limbricht, Doenrade, Vaals, Nuth, Gulpen, Schaesberg, Waubach, Epen, St. Jan Douvergenhout, Juliana Schinveld, St. Clemens Merkelbeek en Heerlen vaardigden elk een lid af voor de voorlopige commissie van de schuttersbond. St. Martinus Vaesrade, St. Petrus & Paulus Brunssum waren wel aanwezig, maar deden vooralsnog niet mee, evenals Oirsbeek en Eys, die tegen bepaalde wijzigingen stemden.²

Naar aanleiding van deze vergadering en de publicatie in de krant³ toonden Wilhelmina Terwinselen, St. Antonius Krawinkel, Schimmert en Stein schriftelijk interesse in de nieuw op te richten bond.⁴

Aangepast reglement en statuten

Al in september 1931 werden de nieuwe statuten gedrukt. Als leidraad werden de statuten en het huishoudelijk reglement van 1921 gebruikt. Her en der volgden enkele aanpassingen.

Zo werden de geldelijke verplichtingen in de vorm van waarborgsom en boeten verminderd, waarschijnlijk naar aanleiding van de toch al dure crisistijd.

Bovendien werd de zetel van de bond gewijzigd. In 1921 was deze gevestigd te Eys, in 1932 werd

deze veranderd in Simpelveld en na het in ruste gaan van St. George Simpelveld (1933-'34) werd Heerlen de nieuwe zetel.⁵ Dit was de enige stad die participeerde in de bond.

De Heerlense schutterij was een sterke voorstander van de nieuwe bond, zou de eerste waarnemend voorzitter en de eerste secretaris leveren.

Twee schuttersbonden in Zuid-Limburg

In het najaar van 1931 of het voorjaar van 1932 moet de beslissing zijn gevallen om in Zuid-Limburg in plaats van één bond twee schuttersbonden op te richten, waarbij zich respectievelijk de schutterijen in het noordelijke en zuidelijke deel van Zuid-Limburg aansloten bij de bond Gerardus Amstenrade en de Zuid-Limburgse Bond. Waarschijnlijk was de zeer grote belangstelling in 1931 de reden om tot deze splitsing over te gaan, aangezien bij de oprichting van de Zuid-Limburgse bond vele geïnteresseerde verenigingen uit geheel Zuid-Limburg belangstelling toonden, die niet in één schuttersbond onder te brengen waren.

Viertal oprichtingsvergaderingen

Om te komen tot de definitieve oprichting van de Zuid-Limburgse bond en het regelen van bestuursfuncties, schuttersfeesten e.d. volgden vier vergaderingen. Wederom te Heerlen in hotel De Bie vond zondag 24 april 1932 de eerste van vier vergaderingen plaats, waarbij een voorlopig bestuur werd gekozen.⁶

De bond zou zijn opgericht in Simpelveld tijdens een vergadering aldaar 8 mei 1932.⁷

De formulering in de krant doet echter vermoeden dat de vergadering in Eys op 22 mei 1932 doorslaggevend was. Te Eys werd ook het definitieve bestuur gekozen.

De functies werden ter vergadering⁸ in Voerendaal op 12 juni 1932 nader ingevuld:

Voorzitter: J.P. Laval, Strucht	
Secretaris: H.F.J. Deloo, Heerlen	
Penningmeester: Clemens Dautzenberg, Voerendaal	
Leden:	
Caspar Willms	Vaals
Schaaps	Spekholzerheide
Jos. Juneman	Bocholtz
Duikers	Terwinselen
J. Peerboom	Epen
Kockelkorn	Gulpen

Vorbereiding op de schuttersfeesten

Besloten wordt om reglementair drie bondsfeesten per jaar te organiseren. Nog in hetzelfde jaar 1932 zouden de eerste schuttersfeesten van start gaan. Eind mei wordt naarstig gezocht om geschikte palen als schietbomen aan te kopen. In mei 1932 wordt een verordening van kracht dat voor de verkoop van alcoholische en licht-alcoholische dranken een vergunning vereist is. Pas daags voor het schuttersfeest in Voerendaal wordt bericht dat deze vergunning verleend is. Twee maanden voor het bondsfeest wordt in Simpelveld pas de datum vastgesteld wanneer dit feest moet plaatsvinden. Desalniettemin komt het grotendeels op z'n pootjes terecht en vinden in de loop van 1932 een drietal schuttersfeesten plaats.

De bondsschuttersfeesten in 1932

Het eerste bondsschuttersfeest wordt op 26 juni 1932 in Voerendaal gehouden. Uiteraard wordt door bondsvoorzitter en burgemeester in hun toespraken uitgebreid stilgestaan bij het feit dat thans de bond definitief van start is gegaan met dit eerste schuttersfeest. Het werd georganiseerd door een aparte regelingscommissie. Aan de deelnemende verenigingen werd in het raadhuis de erewijn aangeboden, waarna de optocht naar de feestweide vertrok. Als juryleden was een tweetal luitenanten uit de militaire dienst aangetrokken, die bij een gevarieerde prijstoekenning met name lof hadden voor de exercitie van Bocholtz.⁹

In Simpelveld werd op zondag 31 juli het tweede bondsfeest gevierd. Door de gemeente werd vergunning verleend om "biscuits, chocolade, fruit, vischwaren, geringe eetwaren, sigaren en sigaretten" te verkopen.

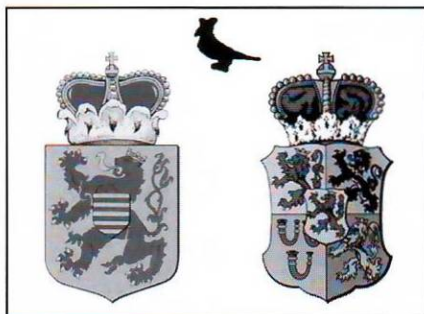
De optocht trok omstreeks 15.00 uur. Met name de schutterijen van Voerendaal en Bocholtz sleepten de meeste prijzen in de wacht.¹⁰

In Vaals trokken slechts een week later bij gelegenheid van het derde bondsfeest op 7 augustus de elf bij de bond aangesloten schutterijen en tevens zeven Belgische gastverenigingen. Voor het gemeentehuis werd gedefileerd voor de diverse koningsparen. na afloop vond de prijsuitreiking plaats in het 'Vaalsers Gesellschaftshaus'.¹¹

Tot zover het eerste actieve jaar sinds de heroprichting van de Zuid-Limburgse Schuttersbond.

Noten:

1. Archief R.K. Zuid-Limburgse Schuttersbond. Met dank aan Pierre Heijnen en Wim Hoenen.
2. Voor Eys was waarschijnlijk de wisseling van de zetel van de bond aanleiding om tegen te stemmen.
3. *De Limburger Koerier*, maandag 3 augustus 1931.
4. Archief RKZLSB, brieven najaar 1931.
5. Archief schutterij St. Sebastianus Bocholtz, in bewaring bij dhr. L. Franzen aldaar. De voorstellen en de wijzigingen in het reglement zijn in twee aparte versies verwerkt. In 1931 bij de allereerste vergadering werd ook reeds voorgesteld om Heerlen de standplaats te maken van de nieuwe bond.
6. *De Limburger Koerier*, ma. 25 april 1932.
7. Zie het reglement van de RKZLSB, kon. erkend 1937.
8. *De Limburger Koerier*, woe. 25 mei en di. 14 juni 1932.
9. *De Limburger Koerier*, di. 28 juni 1932.
10. Luc Wolters, *Schutterij St. George Simpelveld. Een verleden van 555 jaar.* (Maastricht 1997) 70-71. *Limburgsch Dagblad* en *De Limburger Koerier*, di. 2 aug. 1932.
11. *De Limburger Koerier*, di. 9 aug 1932.

ST.-MARTINUS HOUTHEN ST.-GERLACH

Klaroenkorps Houthem wint

Het klaroenkorps van schutterij St. Martinus uit Houthem St.-Gerlach nam met bijzonder veel succes voor het eerst sinds 12 jaren weer deel aan een officieel Bondscours van de Limburgse Bond van Tamboerkorpsen (LBT) en wel op zondag 4 oktober jl. te Venray. Het korps onder de deskundige leiding van instructeur Maurice de Lange en tambour-maitre Pierre Dullens ontving van de drie-koppige jury in de derde divisie maar liefst 87,67 punten (bijna een 9 gemiddeld!) en de bijbehorende 1e prijs met promotie naar de tweede divisie en tevens de dagprijs in de derde divisie, waarmee men 4 concurrerende drumbands achter zich liet. Met name de grote muzikaliteit, perfecte sfeer, discipline en niet aflatende inzet van het jeugdige korps werden hiermee bekroond.

De deelname aan het bondscours werd hiermee voor het korps wederom een volgende uiterst goede stap en nu op het provinciaal hoogstaande LBT-concours podium in het al zo succesvol verlopen muzikale jaar 1998 tijdens bondschuttersfeesten, OLS en Federatiefeest en de positieve jury-beoordelingen tijdens voorconcoursen in o.a. Buchten, Mheer en Landgraaf,

waar steeds een divisie-overwinning werd geboekt. Bij terugkomst in Houthem werden de muzikanten van St. Martinus feestelijk ontvangen door Brassband St. Gerlach, die hen tevens in een triomf-tocht door Houthem begeleidden met feestmuziek. Nadien bleef het nog lang onrustig in diverse Houthemse gelegenheden.

Op grond van het in Venray behaalde succes heeft de LBT het klaroenkorps uitgenodigd voor deelname aan de Limburgse Kampioenswedstrijd op zondag 29 november 1998 te Venray. Uiteraard zal het korps gehoor geven aan deze eervolle uitnodiging en is men inmiddels alweer gestart met de voorbereidingen op deze strijd om de felbegeerde titel van Limburgs Kampioen. Ter gelegenheid van het concours-succes hebben instructeur, tambourmaitre, bestuur en leden van het klaroenkorps St. Martinus inmiddels al uitgebreid geklonken op het behaalde resultaat in Venray tijdens een drukbezochte receptie en feestavond op zaterdag 17 oktober jl.

De deelname aan de provinciale kampioenswedstrijd eind november belooft een prima aanloop te worden naar de Jubileumfeesten t.g.v. het 400-jarig bestaansfeest van Schutterij St. Martinus komend jaar.

Drumband St.-Martinus Houthem op 4 oktober 1998 tijdens de deelname aan het LBT-concours.

Vaandrig Jubileum-koning in Houthem St.-Gerlach

Na een uiterst sportieve en faire strijd om de titels van jubileumkoning in het Jubileumjaar 1999 heeft de Houthemse schutterij St. Martinus sinds zondag 30 augustus twee trotse nieuwe koningen in haar midden. Als winnaar uit de felle strijd om de titel, met een ongekend groot aantal gegadigden, kwam uiteindelijk Bert Kools uit de bus. Bert Kools is in zijn "normale" schuttersleven vaandrig van zijn schutterij en kwijt zich hierin zeer trouw van zijn-taken.

Meest typerende uitspraak onmiddellijk nadat de vogel op de grond viel was dan ook zonder meer: "wie wordt nu nieuwe vaandrig...???". Bert zal in zijn koningschap van St. Martinus terzijde worden gestaan door zijn echtgenote Marleen als koningin.

Hiermee zijn zij tijdens de viering van het 400-jarig bestaansfeest komend jaar het trotse middelpunt van de Houthemse schuttersfamilie. Tevens zal Bert daarmee de eerste Houthemse schutterskoning zijn in het nieuwe uniform, dat de gehele vereniging vanaf Hemelvaartsdag 13 mei 1999 met trots zal dragen. Zij hopen samen met hun schutters-vrienden en -vriendinnen heel wat prachtige momenten te beleven en samen heel wat prijzen vieren.

Ook de strijd om de titel Jubileum-Burgerkoning 1999 kende een ongekend groot aantal gegadigden die in een sportieve strijd uitmaakt hebben wie de ere-titel van Jubileum-Koning mee naar huis mocht nemen.

Vele inwoners van Houthem, centurio's van de vereniging en andere trouwe supporters van St. Martinus waren aanwezig op het uiterst feestelijke Houthemse schuttersterrein bij Chateau St. Gerlach.

Uiteindelijk winnaar werd de echtgenoot van het trouwe St. Martinuslid Edith Volders-de Lange, Jan Volders uit St. Geertruid. Ook hij zal van zeer dichtbij getuige kunnen zijn van de diverse grootse Jubileum-activiteiten in 1999.

Dat er na het Koningsvogelschieten nog lang feestklanken te horen waren in Houthem behoeft geen betoog, maar ter ere van de nieuwe koningen werd zaterdag 12 september ook weer het traditionele koningsbal gehouden in verenigingslokaal Cafe-Zaal De Pul.

Konings- en keizerspaar van schutterij St.-Martinus uit Houthem St.-Gerlach (Foto Bondsfeest Mheer 21 juni 1998.)

Voorafgaand aan het Koningsbal is het klaroenkorp van de schutterij het koninklijk paar voor het eerst af gaan halen aan de koninklijke residentie aan de Dr. De Wolfstraat, waarna men in optocht naar het verenigingslokaal afmarcheerde, waar de officiële huldigingen en installatie van de koningen het koningsbal inluiden.

Een eventuele foto van koning Bert Kools kun je vinden in het boek "184ste bondsschuttersfeest 16 juni 1996 Valkenburg a/d Geul, pag. 12, persoon op de foto als derde van links.

St.-Martinus Houthem 400 jaar

Het 400-jarig bestaansfeest van een vereniging is een gelegenheid die je niet zomaar voorbij mag laten gaan. Vandaar dat schutterij St. Martinus Houthem St. Gerlach een stichting in het leven heeft geroepen om deze jubileumfeesten met een grootse aanpak en uitstraling te organiseren. Hoogtepunt van de jubileumviering is zonder meer de realisatie van een volledig nieuwe uniformering van de gehele schutterij op Hemelvaartsdag 13 mei 1999. Het dient een feestjaar te worden waar iedereen nog lang over napraat. De realisatie van al deze evenementen en de nieuwe uniformering vergt veel inzet van alle leden van de vereniging, maar

desondanks is ondersteuning van buitenaf onvermijdelijk. Bovendien moet schutterij St. Martinus ook na 1999 vol vertrouwen het volgende eeuw-feest tegemoet kunnen gaan.

De Jubileum-stichting heeft een Jubileum-programma vastgesteld dat evenementen gedurende het hele jaar 1999 bevat.

De Openingsavond van de Jubileumfeesten 1999 vindt plaats op 8 januari 1999, waar tijdens een feestelijke muzikale nieuwjaarsbijeenkomst het Jubileumlogo en huisstijl, de hoofdsponsors en de Jubileum-kalender gepresenteerd zullen worden.

Over de vele andere activiteiten in het gehele jaar dat dit grootse jubileum gevierd wordt, zullen we u tijdig informeren, voorzien van telkens een stukje historie.

ST.-AGATHA HAELN

Schutterij St.-Agatha uit Haelen viert in het jaar 2000 haar 300-jarig bestaan met een vrij jubileum schuttersfeest op zondag 7 mei 2000.

Alle schutterijen worden hiertoe van harte uitgenodigd.

NATIONAAL KONINGSCHIETEN IN OPGLABBEEK

Het eerste lustrum van het nationaal koningschietsen had op 4 oktober plaats te Opglabbeek aan 'De Kemp' en het schuttersheem van schutterij St.-Amandus Opglabbeek. Het Nationaal Koningschietsen 1998 werd ingericht door de Schuttersbond Maas en Kempen naar aanleiding van haar 50-jarig bestaan. Dit geschiedde in samenwerking met het Belgische Overlegorgaan van Historische Schuttersgilden.

Men kon rekenen op een degelijke ondersteuning van het plaatselijk gemeentebestuur en op de hulp van de schutterijen uit de Schuttersbond Maas en Kempen. Het werd een mooi feest, ondanks de koude, met heel wat schuttersactiviteiten.

Gildemis

De feesttent was volgelopen voor de H. Mis die opgedragen werd door pastoor Christ Cuppens en proost pater Karel de Wilde. De vlaggendragers hadden plaatsgenomen naast het podium. De genodigden werden geflankeerd door de aanwezige koningen en koningsparen. De teksten kon men meevolgen in het speciaal voor deze gelegenheid uitgegeven misboekje. In zijn homilie stelde de proost: "De gildebrouder van vandaag is een kind van zijn tijd. Het verleden mag men niet vergeten en tradities dienen in stand gehouden te worden.

De folkore mag men rustig aanpassen aan de tijd. De jongeren moeten voldoende kansen krijgen en goed worden ingepast en begeleid."

Tijdens de H. Mis werd de herinneringsmedaille van de Nationale Koning gewijd. Het koor Singhet Vro luisterde mooi op en eindigde met het Limburgse Volkslied.

Officiële opening en optocht

Bondsvoorzitter Jan Grondelaers toonde zich fier om de organisatie en wenste iedereen een fijne dag toe. Burgemeester Benny Spreeuw sprak in drie landstalen over de schutterstraditie in zijn gemeente die drie schutterijen heeft en onderstreepte de goede samenwerking bij de organisatie van dit feest. Hij miste wel de marketentsters die een verkwikkende borrel hadden kunnen aanbieden. Stan Krolicki, voorzitter van het Overlegorgaan, verklaarde de dag voor geopend na de hymnen en het hijsen van de vlaggen.

Daarna begon om 11.30 uur de optocht waaraan 62 schutterijen deelnamen. Omwille van het tijdstip en de koude was de publieke belangstelling eerder beperkt. Het was nochtans een kleurrijke optocht met veel verscheidenheid. De "Ut" werd meegedragen door schutterij St.-Sebastiaan uit St.-HuibrechtsLille; winnaar van het Limburgs Dames Schuttersfeest 1998.

Voorzitter van het Overlegorgaan Stan Krolicki verklaarde het Nationaal Koningschietsen voor geopend.

Burgemeester Benny Spreeuw aan het woord.

De St.-Sebastiaansgilde uit Neder-Over-Heembeek droeg hun 'manneke-pis' mee. De koningen of de koningsparen waren vergezeld van trommelaars, vendeliers, bielemannen, marketentsters en hun schuttersgroep. Sommige delegaties waren beperkt, andere groepen meer uitgebreid. Men was slechts verplicht om de koning te vergezellen met een vlaggedrager en vier gildeleden.

Schietwedstrijden

De onderscheiden schietstanden waren deskundig ingericht en ingepand in een mooi decor. De OLS-schutters met de buks schoten met 9-tallen (winnaar werd schutterij St.-Hubertus uit Manestraat-Molenbeersel).

Daarnaast waren er de schietbomen voor de Ost-Belgische Stangenschützen Verband-schutters met karabijn op hark en voor de drie Lommelse schutterijen.

De Schützengesellschaften uit het Duitstalige deel van België presenteren zich vaak in zwarte kleding met cilinderhoed.

Het klepschieten had plaats naast de kantine. Als de klep geraakt wordt, dan komt deze automatisch terug. Harken dienen er dus niet geplaatst te worden. In hun clubs gebruiken de klepschutters, met hun karabijn punt 22 munitie, ook al kogelvangers, zo werd ons verteld. Op een ander terrein, waar ook de eet- en feesttent stonden opgesteld, schoot men met de luchtkarabijn op doel en waren de boogschutters actief, zowel de handboog op de liggende wip als de kruisboog op vlak doel. De verscheidenheid aan schietwedstrijden liet de schutters toe ook eens kennis te maken met de andere beoefende schietdisciplines.

Nationaal Koning

Het hoogtepunt van de dag begon om 15 uur met de koningschieting met de lange buks op een op plaat omcirkelde vogel die moest uitgeschoten worden. Er waren twee voorronden waaraan 59 koningen deelnamen. Na ongeveer één uur schoot Laurent Lemmens van schutterij St.-Anna Voorshoven de vogel af en op de andere baan deed dit Joseph Hermans van Schuttersgilde St.-Dominicus uit Termien. De vijf koningen die voor en na hen hadden geschoten gingen ook naar de finale, waaraan ook de regerende koning Victor Vossen deelnam, zodat ze dus met 23 overbleven. Na loting begon men op een nieuwe vogel te schieten en een klein uur later kwam ook

deze naar beneden na het schot van Michel Stienaers van schutterij St.-Harlindis en Relindis uit Ellikom, die zich aldus de vijfde Nationale Koning mocht noemen. Hij mag deelnemen aan het volgende Europees koningschieten.

Prijsuitreiking

Toen om 19 uur de prijzen dienden uitgereikt te worden, heerste er een opperbeste sfeer in de feesttent. Er was heel wat gedanst geworden zodat de stramme spieren van sommigen zich konden ontspannen. Bondsvoorzitter Jan Grondelaers zei gelukkig te zijn ondanks het weer en dankte nog eens speciaal het Gemeentebestuur en alle helpers. De burgemeester wenste de Schuttersbond proficiat en had lovende woorden voor de voorzitter en René Maessen die ook heel wat werk verzette voor de organisatie van het 5e Nationaal Koningschieten. De voorzitter van het Overlegorgaan drukte op het belang van het onderhouden van de waarden als 'kameraadschap en vriendschap in het schuttersmidden'.

Hij memoreerde wijlen Bob Degol die terzake heel wat suggesties heeft gedaan. Hij nam afscheid van zijn secretaris Guido Meulemans en lauwerde enkele verdienstelijke schutters.

De winnaars en de best geklasseerden van de onderscheiden wedstrijden en de besten in de optocht kregen een speciale schotel of medaille overhandigd.

Tot slot was er de installatie van de nieuwe Nationale koning, in aanwezigheid van de scheidende koning Victor Vossen. De nieuwe Nationale Koning genoot heel wat bijval.

Besluit

Het Belgisch Nationaal Koningschieten betekende een waardig slot van een lang schietseizoen. Omwille van de drukke kalender kon dit slechts laat in het jaar worden betwist, wat zeker een handicap betekent. De 68 aangemelde verenigingen in Opglabbeek (41 vorig jaar in Welkenraedt) laten het beste verhopen voor de toekomst. Veel zal hierbij afhangen van de diversiteit van de schietwedstrijden die de organiserende vereniging kan bieden.

De Schuttersbond Maas en Kempen zorgde samen met de medewerkers van de 24 aangesloten schutterijen voor een prachtige organisatie die goed ondersteund werd door het plaatselijk gemeentebestuur.

Belgisch Overlegorgaan

Het Belgisch Overlegorgaan van Historische Schutetrsgilden werd op 11 augustus 1989 opgericht toen gebleken was dat een gezamenlijk Belgisch standpunt in de EGS nodig was. Doel is om het overleg, de coördinatie en de samenwerking tussen de aangesloten historische schuttersgilden uit België te bevorderen en wil het de Christelijke tradities, Eden en gebruiken in standhouden. Het Overlegorgaan wil zich nooit in de plaats stellen van de aangesloten gilden of verbonden. Bob Degol was de eerste voorzitter, die in 1993 opgevolgd werd door de huidige voorzitter Stan Krolicki uit Genk.

Vanaf 1994 had het koningschieten achtereenvolgens plaats in Walhorn (winnaar werd Guido Meulemans), Munsterbilzen (winnaar werd Johan Laveren), Medell (winnaar werd Jeanne Vanoppen), Welkenraedt (winnaar werd Victor Vossen) en voor het eerste lustrum koos men voor Opglabbeek. De 9, bij het Overlegorgaan, aangesloten federaties vertegenwoordigen 176 verenigingen met in totaal meer dan 9000 leden.

Het volgende Nationaal Koningschieten in 1999 zal worden ingericht door de Confederatie der Historische Schuttersgilden. De plaats is nog niet bekend.

ONDER DE SCHIETBOOM

St.-Hubertus Beringe

In het weekeind van 8 mei vierde schutterij St.-Hubertus uit Beringe het 75-jarig bestaansfeest. Het begon met een H. Mis in de St.-Jozefkerk te Beringe. Daarna gingen de schutters en de genodigden naar het schuttershuis. Onder de genodigden bevonden zich o.a. OLS-President Frans Wolters, Burgemeester B. Schellekens, Wethouder Timmermans, bondsvoorzitter Louis Litjens en beschermheer P. van Horen. Na een heildrank werd de naam van het schuttershuis bekend gemaakt. De naamgeving kwam tot stand uit een prijsvraag onder de leden. Winnaar was Jan Verhaegh die de naam 'Sjuttershoehs St. Hubertus' had bedacht. Daarna werd door de voorzitter het eerste exemplaar van het jubileumboekje aangeboden aan de burgemeester.

Door Sjaak van de Beucken en vijf leden van de schutterij werd een fototentoonstelling opgezet in de kelder van het Sjuttershoehs met als thema "75 jaar Schutterij St.-Hubertus".

Na de bezichtiging van de tentoonstelling werd deelgenomen aan een

koffietafel. Tijdens deze maaltijd werden enkele jubilarissen gehuldigd.

M. van Ninhuys, 50 jaar lid.

Was bestuurslid van 1967 tot 1983, vice-voorzitter van 1974 tot 1983, Buksmeester van 1970 tot 1991, Koning in 1968 en Erelid sinds 1994.

Th. Jacobs, 40 jaar lid.

Was bestuurslid van 1961 tot 1967 en van 1978 tot 1990, Koning in de jaren 1973-1980-1981-1985, vice-voorzitter van 1984 tot 1990, vaandeldrager van 1980 tot heden en kogelgieter van 1984 tot heden.

Jan Peeters, 40 jaar lid.

Was bestuurslid van 1973 tot 1993, Koning in de jaren 1972-1976-1982-1987-1989-1991, Bondskampioen in 1985 en Bondskoning in 1987.

Frank Bos, 25 jaar lid.

Is 25 jaar tamboer.

Frank Verber, 25 jaar lid.

Is 25 jaar tamboer en 12 jaar tamboer-maître.

Hierna volgde een drukbezochte receptie gevolgd door een gezellig samenzijn tot in de kleine uurtjes.

L. Driessen.

St.-Willibrordus Obbicht

Op zaterdag 12 september organiseerde onze schutterij het jaarlijkse vogelschieten. Onder het toezien oog van de Borner wethouders Daniëls, Hendriks en Lemmens, pas-

toor Pörteners en de echtgenote van Borns burgemeester, mevrouw Swillens, ontbrandde een spannende strijd onder de 14 serieuze kandidaten. Bij het 109e schot viel de halsstarrige vogel plotseling naar beneden. De 21-jarige geweerdrager Roel Conjour werd hiermee koning 1998/1999.

Aansluitend had in het schutterslokaal de traditionele koningsavond plaats welke werd voorafgegaan door een koud buffet. Tijdens deze feestavond werden drie leden gehuldigd, namelijk: Frits Schrooten wegens 40-jarig lidmaatschap bij de FKM/LBT, zoon Noël Schrooten en Wietse Conjour wegens 10-jarig lidmaatschap. Zij ontvangen de gouden c.q. vermiljoen FKM-speld met oorkonde.

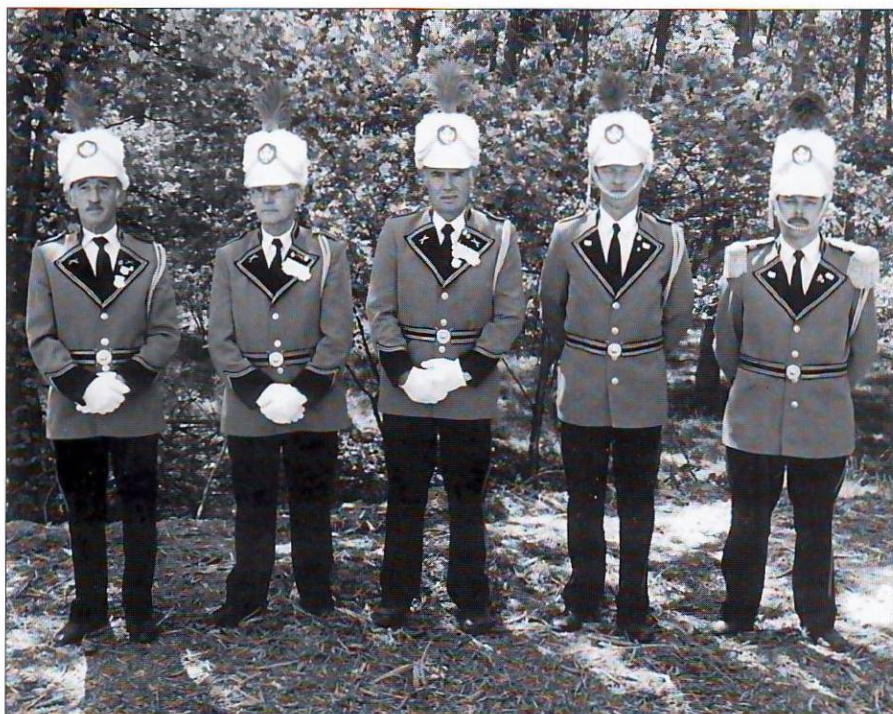
M. Verhaeg, secretaris.

St. Nicolaas en St.-Antonius Budel

Traditiegetrouw wordt het koningsvogelschieten van onze schutterij gehouden op kermismaandag; de laatste zondag in augustus. De oude koning wordt vooraf aan huis afgehaald en naar de schietboom begeleid. Hier aangekomen werden eerst twee jubilarissen gehuldigd vanwege hun 25-jarig lidmaatschap van de vereniging, namelijk Mevrouw Rutten-Nulens en Hennie van Moorsel. Beide kregen de zilveren OLS-speld opgespeld door Burgemeester Jorritsma van Budel. Hierna werd de aftredende koning ontdaan van de koningsattributen en het koningszilver. Na het plaatsen van de koningsvogel werd er geloot voor de schietvolgorde. De openingsschoten werden gedaan door Burgemeester Jorritsma en onze keizer.

Daarna brandde de strijd om de fel begeerde koningstitel los en na een enerverende en spannende strijd was het L. Steyvers die met het 275e schot de laatste resten naar beneden haalde en tot koning werd gekroond. Het was 25 jaar geleden dat hij zich voor de eerste maal tot koning schoot.

Getooid met de waardigheden van een schutterskoning werden vervolgens enkele café's in het dorp bezocht en een rondje over de druk bezochte kermis gemaakt. In clublokaal 'De Schutshoeve' werd een goed verzorgde koffietafel genuttigd, waarna het feest doorging tot in de kleine uurtjes.

V.l.n.r. M. van Ninhuys, Th. Jacobs, Jan Peeters, Frank Bos en Frank Verber

H. Kruis Grevenbicht

Op 13 september heeft schutterij Broederschap van het Heilig Kruis te Grevenbicht samen met zustervereniging de Eendracht haar gezamenlijk Koningsvogelschieten gehouden op het schietterrein aan de Heuvelsweg.

Na een rondgang door Grevenbicht met beide schutterijen en Harmonie Aurora, was het Hub Meurders van het H. Kruis die met het 123e schot de Koningsvogel voor zich opeiste en zich zo Koning 1999 mag noemen. Het is de tweede maal dat hij de vogel naar beneden haalde. De eerste keer gebeurde dit in 1996.

Bij schutterij Eendracht uit Papenhoven was het Piet Cox die met een welgemikt 129e schot de vogel naar beneden haalde.

Voor Cox was dit eveneens de tweede maal, in 1997 leverde hij deze kunst ook al.

St.-Eligius Juliana Schinveld

De pipeband van schutterij St.-Eligius Juliana uit Schinveld heeft op zondag 13 september in het Noord-Franse Hazebrouck een concours voor doedelzakbands gewonnen. De Schinveldse band deed voor het eerst mee aan een internationaal concours en behaalde meteen het hoogste aantal punten.

Aan het festival namen korpsen uit België, Duitsland, England, Ierland en Nederland deel.

Instructeur B. Meisters en voorzitter R. Driessen waren na de bekendmaking van de prijzen door het dulle heen.

"Na 18 jaar moeizame arbeid is dit een resultaat om trots op te zijn", zei Meisters na afloop.

Op vrijdag 9 oktober brandde de caravan van schutterij St.-Eligius Juliana uit. de Politie denkt aan brandstichting. De caravan, die o.a. dienst doet als kassa bij feesten, stond geparkeerd aan de Echterbaan te Schinveld.

Enkele weken eerder werd het interieur van de caravan vernield tijdens een inbraak.

Op de foto v.l.n.r. Ria Meurders, Hub Meurders, Mieke Cox en Piet Cox. Ria en Mieke zullen in 1999 de schutterij als koninginnen opfleuren.

St.-Joseph Waubach

In de Geilenkircher Zeitung van 14 september 1998 was onderstaand bericht te lezen:

Dreiländereck Schützenfest zu Übach –

Sonntag 13 September 1998.

2000 Schützen und Musiker bildeten imposanten Festzug.

So etwas hat die Stadt Übach lange nicht mehr gesehen: Über 70 Schützenbruderschaften, Musikvereine und Trommlerkorps waren in die ehemalige Zechenstadt Übach gekommen um zum 32. Internationalen Schützenfest des Dreiländerecks Niederlande-Belgien-Deutschland beizutragen.

Ausrichter des gigantischen Festes war die St.-Sebastianus Schützenbruderschaft Übach. Vom Gelände

Auch Gruppen in historischen Uniformen und Trachten sorgten in Übach für ein farbenfrohes Bild. Die Marketenderinnen aus Waubach Anita Evertz (links) und Hubertina Rinkens. (Photo Oliver Jansen, Geilenkircher Zeitung)

des Hallen-Freibades Übach aus zog der fast nicht enden wollenden Festzug los, nachdem eine kurze Zeremonie mit Flaggenhissen abgehalten und die Nationalhymnen der drei vertretenden Länder gespielt worden waren.

Schon hier säumten zahlreiche Passanten die Bürgersteige, um das bunte Treiben zu sehen. Besonders die Niederländischen und Belgischen Vereine mit ihren phantasievollen Uniformen und Accessoires boten Abwechslung in der Zugordnung. Genauo ausgefallen wie manche Uniformen waren auch die Rhythmen mancher Musikvereine und Korps der Nachbarländer. In die gewohnte Marschmusik mischten sich immer wieder süd-amerikanische Klänge ein, die Zuschauer applaudierten begeistert. Höhepunkt des Aufzuges war dann das grosze Vorbeimarsch stattfand.

Zusatz: In Waubach, ein Nachbarort von Übach, findet in 1999 das grosze Dreiländereck Schützenfest statt. Ausrichter des Festes ist die Niederländische Schützenbruderschaft Sankt Joseph Waubach. Übrigens war das Grenzort Waubach früher ein Staatsteil von Übach bis zum Jahre Anno 1815.

Koning der Koningen

Sinds enkele jaren organiseert schutterij St.-Nicolaas en St.-Antonius uit Budel de wedstrijd om de titel Koning der Koningen. Deze wedstrijd staat open voor alle regerende koningen van de Schuttersbond Eendracht Maakt Macht Weert e.o. en voor koningen van de gildes uit de Kring Kempenland Oost en wordt gehouden op de derde zaterdag van september. Er wordt geschoten op een houten vogel (een zogenaamde Herrè-terrè). De belangstelling voor dit jaarlijkse treffen is groeiende, dus verheugend voor de organisator om dit treffen voort te zetten. Ook dit jaar was het een gezellige en vooral sportieve strijd.

Het was uiteindelijk Wiel van Pol van schutterij St.-Jan Baexem die met het 73e schot de laatste restjes van de vogel naar beneden haalde. Hij kreeg dan ook het zilveren schildje van de voorzitter opgespeld. Alle deelnemers kregen een wandplaat en een groepsfoto als blijvende herinneringen aan dit schutterstreffen. De organisatoren hopen in 1999 op nóg meer belangstelling tijdens deze wedstrijd.

L. Mennen secretaris.

Afscheidsreceptie Lei Stals en Fried Schrijvers

De OLS-Federatie heeft in het afgelopen jaar een nieuwe president Frans Wolters en secretaris Jac. van der Vorst gekregen. Daarmee heeft zich een kleine generatiewisseling binnen het OLS-bestuur voltrokken. Personen waarvan het bijna vanzelfsprekend was dat zij leiding gaven aan de OLS-Federatie, hebben een stapje terug gedaan om hun actieve bestuursperiode af te sluiten en plaats te maken voor anderen. Aan de scheidende bestuursleden werd een afscheidsreceptie aangeboden op 19 september 1998 in de foyer van de Stadschouwburg te Sittard.

De president en de secretaris werden uitgeluid door hun eigen schutterijen. Lei Stals bracht zijn St. Cornelius Swartbroek mee, die hij in 1953 mede heeft opgericht en Fried Schrijvers schutterij St. Sebastianus Eys, die hij tot twee maal toe heeft gediend als secretaris van de stuurgroep om het OLS te organiseren.

Kijken we kort terug naar hun verdiensten, dan zien we in Fried Schrijvers een persoon die 14 jaar secretaris-penningmeester van de

Schieten om de titel Koning der Koningen. Tweede van links Wiel van Pol.

De scheidende president en secretaris van de OLS-Federatie.

OLS-Federatie is geweest en kanselier-zegelbewaarder van de Edele Eedbroederschap van de Souvereine Orde van de Rode Leeuw van Limburg en de Hl. Sebastianus. Hij werd benoemd tot erelid van de OLS-Federatie.

Lei Stals is 12 jaar president van de OLS-Federatie geweest. In die tijd is hij bevorderd tot commandeur van de Souvereine Orde.

Thans is hij vice-president van de Europese Gemeenschap van historische Schuttersgilden, een functie die hij vooralsnog zal aanhouden. Bij gelegenheid van zijn afscheid werd hij benoemd tot ere-president van de OLS-Federatie. Beide scheidende bestuursleden werden door de Federatie van Gelderse Schutterij St. Hubertus onderscheiden met de zilveren legpenning van die Federatie.

Kort daarna werd tevens afscheid genomen van Jan Grondelaers als actief Federatiebestuurslid. Dit gebeurde tijdens de najaarsvergadering van de OLS-federatie op 3 oktober 1998. Ook Grondelaers werd voor zijn vele verdiensten benoemd tot erebestuurslid van de OLS-Federatie. Hij was jarenlang secretaris van St. Sebastiaan As, voorzitter van de schuttersbond Maas- en Kempen en lid van de schietcommissie van de OLS-Federatie. Voor hem in de plaats is namens de bond Maas en Kempen René Maesen uit Niel bij As gekomen, die tevens lid is van de Stichting Limburgs Dames Schuttersfeest.

Luc Wolters

St.-Stephanus Dieteren

Volgens traditie hield onze schutterij op kermismaandag 21 september weer het jaarlijkse koningsvogelschieten. Voorafgaand aan het vogelschieten werd eerst de scheidende koning Jan Kauwenberg aan huis afgehaald. Vervolgens ging het richting schietterrein waar, nadat Jan Kauwenberg was ontdaan van het koningszilver, de openings-

schoten werden gelost door o.a. Keizer Mat Slangen, Beschermeer Gerrit Storcken, Pastoor Widdershoven, prominentenkoning Jan Wijnen, erelid Leo Huizinga, gemeenteraadslid George Montforts, de wethouders van de Bergh en Maassen en bondsvoorzitter Jo Herffs.

Onder zeer grote belangstelling werd het een spannende maar ook een lange strijd want de vogel had niet minder dan 190 (!!!) schoten nodig voordat hij van zijn hoge standplaats viel. Dit 190e schot werd gelost door Jan Eisenga die daarmee onze nieuwe koning werd. Nadat Jan en echtgenote José de felicitaties in ontvangst hadden genomen en nadat hem het koningszilver om de schouders was gehangen, trok de schutterij naar de Corneliushof waar Jan voor zijn woning officieel werd geïnstalleerd als de nieuwe koning 1999. Vervolgens werd een rondgang gemaakt door kermisvierend Dieteren om de nieuwe koning te presenteren aan de Dieterse bevolking. Na deze rondgang vond in Gemeenschapshuis De Koppel het zesde koningsbal plaats waar velen de nieuwe koning kwamen feliciteren.

Schutterij St.-Stephanus weet zich ook in 1999 verzekerd van een koningspaar want José heeft direct te kennen gegeven dat zij Jan volgend jaar als koningin terzijde zal staan.

Jan Eisenga krijgt door beschermheer Gerrit Storcken en scheidend koning Jan Kauwenberg het koningszilver om de schouders gehangen.

St.-Lambertus Broeksittard

Het weekend van 19-20 september werd op feestelijke wijze gevierd. Op zaterdag 19 september nam de schutterij haar nieuwe schietplaats Aan het Broek in gebruik. Naast een schutterslokaal staat er ook een kogelvanger opgesteld waarop gelijktijdig op twee harken geschoten kan worden. De nieuwe kogelvanger werd ingewijd door pastoor Vergouwen. 's Avonds werd het patroonsfeest gevierd.

Het koningsvogelschieten op zondag werd gewonnen door Michel Voots. Het is voor Michel de derde keer dat hij zich tot koning schiet. Eerder lukte hem dit al in 1995 en 1997. Michel is sinds 1990 lid (geveerdrager) van schutterij St.-Lambertus. Zowel in 1995 als in 1997 werd Michel vergezeld door zijn echtgenote José als koningin.

Echter tijdens het Zuid-Limburgs Federatiefeest 1997 gaf José te kennen als marketentster het komende schuttersseizoen mee te willen gaan. Goede raad was duur. Sandra Wilms (marketentster) heeft in het jubileumjaar de rol van koningin op haar genomen.

En zo trokken op kermis maandag en kermisdinsdag de schutterij met haar nieuwe koningspaar door Broeksittard.

Michel Voots komt uit een rasechte schuttersfamilie. Zijn opa, vader en verschillende broers waren lid van de schutterij van Munstergeleen.

St.-Urbanus Maasniel

Tijdens het achterliggende seizoen heeft de schutterij een loterij georganiseerd om fondsen te werven voor de aanschaf van nieuwe uniformen in het jaar 2000.

De trekking vond plaats op 28 september en de prijzen zijn gevallen op de lotnummers:

1e prijs op lotnummer 3829; waardebon van NG 500 (reeds uitgereikt), 2e prijs op lotnummer 1322; waardebon van NG 400 (reeds uitgereikt), 3e prijs op lotnummer 3961; waardebon van NG 300, 4e prijs op lotnummer 3298; waardebon van NG 200 en de 5e prijs is gevallen op lotnummer 2591; een waardebon van NG 100.

De overige prijswinnaars kunnen contact opnemen met secretaris

Koning Michel Voots met echtgenote/koningin José in 1997.

Jan Geraedts, telefoon 0475-325566 of met voorzitter Theo Zegers, telefoon 0475-340706.

Jan Grondelaers

Tijdens de najaarsvergadering van de OLS-Federatie op 3 oktober in Sittard, werd afscheid genomen van bestuurslid Jan Grondelaers. De nieuwe vertegenwoordiger van de Schuttersbond Maas en Kempen in het bestuur van de OLS-Federatie is René Maessen, voorzitter van schutterij St.-Martinus uit Nielbij-As en huidig tweede ondervoorzitter van de Schuttersbond Maas en Kempen.

Jan Grondelaers werd geboren te Opglabbeek op 19 september 1926. Bij de oprichting van schutterij St.-Sebastiaan As in 1957, werd hij lid en ook secretaris van deze vereniging.

Bondsvoorzitter Jan Grondelaers

In 1982 werd hij opgenomen in de Orde van de Rode Leeuw van Limburg en de H. Sebastianus.

In 1987 volgde hij Meester Pierre Creemers op als voorzitter van de Schuttersbond Maas en Kempen. Voordien was hij sedert 1967 ondervoorzitter en belast met toezicht op de optocht en schietwedstrijden op de bondsschuttersfeesten.

In 1989 volgde hij de Meester op als bestuurslid van de OLS-Federatie.

De inrichting van het Nationaal Koningschieten door zijn bond, ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan, betekende voor Jan Grondelaers de bekroning van een jarenlange inzet voor het schutterswezen. Jan blijft voorlopig nog voorzitter van de jubilerende Schuttersbond Maas en Kempen.

W.S.

St.-Joseph Vijlen

Op zaterdag 17 oktober werd in ons schutterslokaal de jaarlijkse feestavond gehouden. Tijdens deze feestavond werden een viertal jubilarissen gehuldigd. Voorzitter Ger Houben roemde de jubilarissen, die samen 180 jaar Vijlense schuttershistorie vertegenwoordigen. Hij overhandigde hen een blijvend aandenken in de vorm van een wandtegel. Voor de dames waren er uiteraard bloemen. Hierna bracht het klaroenkorps de jubilarissen een muzikale hulde, waarna de aanwezigen de jubilarissen konden feliciteren.

Andrees Gulpen - 50 jaar lid: In 1948 toegetreden als lid in de functie van grenadier. In 1978 kreeg hij de functie van officier. Van 1950 tot 1977 lid avn de schietploeg en sinds 1993 vaste optekenaar van de schietploeg. Andrees was van 1956 tot 1991 lid van de exercitieploeg waar hij meerdere jaren de functie van rechter guide vervulde. In 1960 en 1965 was hij koning van de schutterij en van 1983 tot 1990 was hij bestuurslid in de functie Commissaris A. Dit hield ook in dat hij fourier van de drumband was. Sinds 1983 deelnemer aan de jaarlijkse donateurskaarten-actie. Eveneens vanaf 1983 verzorgt hij felicitatie- en condoleance-kaarten. Hij is ook mede-afgevaardigde bij begrafenis van schuttebroeders.

Sjeng Baumans - 50 jaar lid: In 1948 toegetreden als lid in de functie van grenadier. Later vervulde hij ook de functie van officier. In 1976

V.l.n.r.: Sjeng Saive, Leo Janssen, Sjeng Baumans en Andrees Gulpen.

benoemd tot Generaal, welke functie hij tot 1981 bekleedde. Door ziekte kon hij niet mee actief lid zijn, waarna hij benoemd werd tot lid van verdienste. Thans kan de schutterij nog steeds een beroep op hem doen bij tal van activiteiten, zoals bij de bonnenverkoop op schuttersfeesten en de Bronk te Holset.

Leo Janssen - 40 jaar lid: In 1958 toegetreden als lid in de functie van grenadier. In de afgelopen periode vervulde hij ondermeer de functie van commandant. Sinds 1989 is hij officier en tevens 1e schietmeester. Sinds 1979 is hij lid van de schietcommissie van de RK Zuid-Limburgse Schuttersbond in de functie van baancommandant. In 1966 was hij koning van onze schutterij en van 1973 tot 1989 bestuurslid in de functie van Commissaris.

Sjeng Saive - 40 jaar lid: In 1958 toegetreden als lid in de functie van grenadier. Van 1962 tot 1989 was hij de trotse vaandeldrager van onze schutterij. Door omstandigheden kon hij na 1990 niet meer actief lid zijn, waarna hij benoemd werd tot lid van verdienste. Wel is hij de schutterij trouw gebleven en tijdens het vogelschieten en diverse schuttersfeesten is hij dan ook vaak present.

Na de interne huldiging kregen de jubilarissen van OLS-bestuurslid Wim Hoenen een onderscheiding opgespeld. Omstreeks 21.00 uur verschenen loco-burgemeester Thijs

Jussen en wethouder Lambert Jaegers ten tonele. Namens de Gemeente Vaals hadden zij voor Andrees Gulpen en Sjeng Baumans nog een verrassing in petto. Beiden werden voor hun verdiensten onderscheiden met de Erepensing in zilver van de Gemeente Vaals.

St.-Michaël Doenrade

Voor het eerst toonde schutterij St.-Michaël Doenrade zich in de nieuwe uniformen bij gelegenheid van haar 150-jarig jubileumfeest. Dat was een behoorlijke uitgave, want de vereniging telt thans in totaal 90 leden, waarvan 58 geüniformeerden, waaronder ook veel dames, allen in het muziekkorps. Doenrade is een schutterij met een jeugdig elan en met veel actieve jeugdleden. Doenrade had de kans om in dit jubileumjaar een nieuwe keizer te krijgen, maar tijdens het koningsvogelschieten bleek toch dat dit ijdele hoop was. Als nieuwe kledij heeft Doenrade gekozen voor het galauniform van de Koninklijke Marine met een donkerblauwe uniformjas, witte broek en witte platte pet. Hiermee horen de witte hemdsmouwen, waar St.-Michaël altijd door opviel, voorgoed tot het verleden. De uitgave van een kleine ton was echter een fikse uitgave. Bij gelegenheid van het jubileum werd onder meer een schuttersfeest georganiseerd met deelname van 15 verenigingen.

Schutterij St.-Michaël Doenrade in haar nieuwe outfit.

Tevens werden de volgende robijnen jubilarissen gehuldigd, te weten Zef Bus, Fritz Dohmen, Drees Mengelers, Martin Schmeitz en Frans Tummers.

Op de zondag was een H. Mis, tijdens welke de nieuwe uniformen werden ingezegend, die die middag tijdens de optocht werden getoond aan de Doenraadse bevolking, mede als dank voor de goede ondersteuning bij de aanschaf van de nieuwe outfit.

Luc Wolters.

St.-Paulus Epen

Schutterij St. Paulus Epen is een actie gestart om geld voor nieuwe uniformen bijeen te sparen.

Belangrijk onderdeel van deze actie is een grootscheepse loterij met diverse aantrekkelijke prijzen, met als hoofdprijs zelfs een rode Volkswagen Lupo.

In de zomer en het najaar van 1999 vinden onder het toezien van een notaris de trekkingen plaats van de winnende loten. Bij de trekkingen zijn er telkens enkele geldprijzen, voor de laatste trekking wordt dus een nieuwe eigenaar gezocht voor de auto.

Beoogd wordt om dezelfde zwarte uniformen aan te schaffen, waarin Epen tot op heden diverse lauweren behaald heeft.

Zo scoort St. Paulus tijdens de bondsfeesten van de R.K. Zuid-

Limburgse Schuttersbond steevast vrij goed op de onderdelen "presentatie", "houding optocht" en "defilé". In het afgelopen seizoen behaalde Epen de wisselbeker voor de beste oude exercitie. Epen is voornemens om in 2000 of 2001 voldoende gelden bijeen te hebben om tot aanschaf van de nieuwe uniformen over te gaan. En dat zou goed uitkomen, want in 2000 is de Epense schutterij 370 jaar oud.

St.-Joseph St.-Geertruid

Nadat in deze kolommen eerder werd bericht over het overlijden van het adellijk bescherm-echtpaar Hans-Karl graaf de Marchant et d'Ansembourg (1912-1998) en diens echtgenote Hermine gravin de Looz-Corswarem (1925-1998), die vrij kort na elkaar kwamen te sterven, kunnen wij thans berichten dat schutterij St. Joseph St. Geertruid over een nieuwe, eveneens adellijke, beschermheer beschikt. Johannes Baptist Friedrich Wolf Arthur Felix graaf de Marchant et d'Ansembourg, kortweg Johannes, heeft deze taak op zich genomen. Hij is in 1979 in Aken geboren uit het huwelijk van Oscar de Marchant et d'Ansembourg en Johanna gravin van Westarp (*). Zijn eigen grootvader was enkele jaren na de geboorte van zijn vader overleden. Al op jeugdige leeftijd kwam de jonge Johannes bij zijn oud-oom Hans-Karl (broer van zijn opa) en oud-tante in Bruisterbosch nabij St. Geertruid, deed in Margraten de communie en groeide op met de cultuur en het verenigingsleven van het dorpje St. Geertruid. Nu zijn oud-oom en -tante overleden zijn stapt hij in hun voetsporen door al op 18-jarige leeftijd het beschermheerschap van de schutterij te aanvaarden.

De Epense jeugd in uniform: da's tof.

Bij de receptie ter gelegenheid van een gouden en enkele koperen jubilarissen werd tevens de nieuwe beschermheer geïnaugureerd. Het gouden schutterslid is Bèr Loyens.

Na de Wereldoorlog werd de St. Geertruidse schutterij niet direct opgestart. Zij was op non-actief omdat zowel geweren als uniformen tijdens de oorlog verdwenen waren. In 1948 werd het initiatief genomen om het paol houwe weer nieuw leven in te blazen. Toen deze traditie weer gestand was gedaan volgde in 1950 de heropricting van St. Joseph St. Geertruid. Hubert Loyens sloot zich daar direct bij aan als geweerdrager. Hij was koning in de jaren 1953 en 1975. In de loop der jaren werd hij opgenomen in de officiersgelederen, waar hij thans de rang van kolonel bekleedt. Bovendien droeg Bèr een tijdlang bestuursverantwoordelijkheid.

Luc Wolters

(*) Bron: Nederlands Adelsboek.

St.-Sebastianus Schinnen

Kermisvrijdag 21 juni was het dan zo ver.

Na ruim een jaar is de droom van velen in Schinnen werkelijkheid geworden. Met medewerking van velen en financiële steun van de gemeente, de gemeenschap Schinnen en vele anderen kon een complete schutterij zich vertonen.

Om klokslag 7 uur in de vroege morgen klonken als vanouds de kamerschoten door het dorp. Na een indrukwekkende opkomst nabij de Mariakapel, werd de in ere herstelde Schutterij St. Sebastianus, de vlag en het nieuwe bordje, door Pastoor Deken Drs. Jos Schreurs ingezegend. De herboren schutterij heeft daarna deelgenomen aan de processie, zij heeft daarbij wederom haar eeuwenoude taak, het weg bereiden en beschermen van het Allerheiligste op zich genomen. Aansluitend heeft de schutterij zich gepresenteerd aan de Schinnense gemeenschap. Dit gebeurde door een rondgang door het dorp te maken. De schutterij werd met grote belangstelling en enthousiasme door de Schinnense bevolking ontvangen.

Intussen is er een nieuwe buks aangeschaft en zal op het bonds-

V.l.n.r. Albèr Habets, een van de koperen jubilarissen in 1998, de nieuwe beschermheer Johannes graaf de Marchant et d'Ansembourg en rechts Bèr Loyens, die zijn 50-jarig lidmaatschap vierde.

De inzegening aan de Mariakapel (foto Ralph en Jo Schoonbrood).

schuttersfeest te Sweikhuizen de eerste maal aan een bondsschuttersfeest van de bond St. Gerardus

Amstenrade als gast en mogelijk toekomstig lid worden deelgenomen.

WIJ FELICITEREN

Koninklijke onderscheiding

Tijdens het 50-jarig jubileumfeest van schutterij St.-Hubertus Nattenhoven, in het weekeinde van 18 tot en met 20 september, werd Sjuul van Mulken (69) uit Berg aan de Maas onderscheiden als lid in de Orde van Oranje Nassau. Van Mulken verzorgt al vele jaren de opleiding voor de jeugdige tamboers. Tevens is hij sinds 1973 schietmeester.

Sjuul van Mulken.

Keizerlijk huwelijk te Noorbeek

Het komt niet elke dag voor dat de keizer van de schutterij in het huwelijksbootje stapt. Martin Roodink, keizer van schutterij St. Brigida uit Noorbeek, neemt deze stap en is op zaterdag 17 oktober in het huwelijk getreden met Daniëlle Slenter. Op die dag gaven beiden elkaar het ja-woord in het gemeentehuis van Margraten.

Bijgaande sfeervolle foto, genomen in de weilanden rondom het landelijke Noorbeek, toont duidelijk dat beide echtelieden met hart en ziel aan de plaatselijke schutterij verbonden zijn, Daniëlle als tamboer en Martin als keizer.

Daniëlle en Martin Roodink.

In de jaren 1981, 1982 en 1983 schoot hij de koningsvogel af en in juni 1984 loste hij Jean Houbiers af als keizer.

Thans is hij voorzitter van schutterij St. Brigida Noorbeek. Behalve voor de schutterij is Martin lange tijd actief geweest voor de eveneens aan St. Brigida gewijde Noorbeekse Jonkheid, maar hieraan komt met zijn huwelijk een einde, omdat de Jonkheid als traditionele vereniging bestemd is voor de mannelijke ongetrouwde inwoners van de parochie Noorbeek.

Europees SchuttersTreffen in Krakau

Tijdens het Europese SchuttersTreffen op zondag 30 augustus in Krakau (Polen), werd Willi Lienen (50) uit Breyell, vlak over de grens bij Venlo, Europees kampioen koningschieten. Aan de wedstrijd om de titel van Europees kampioen deden ook 10 schutters mee uit Nederlands- en Belgisch-Limburg.

De President van de organiserende vereniging Kurkowe Bractwo Strzeleckie heeft de Bert Adriaens, Deken van de Weerter Gilde St.-Catharina 1480, benoemd tot erelid van zijn gilde. Gelijkijdig werd het Weerter gilde uitgenodigd om tijdens een volgend groot feest in Krakau in het jaar 2000 weer aanwezig te zijn.

PERSOONLIJK KAMPIOENSCHAP

Frank Vermij van St.-Barbara Leveroy werd op 3 oktober kampioen van de Schuttersbond Eendracht Maakt Macht. De wedstrijd werd enkele weken voordien gestaakt vanwege het slechte weer en voortgezet te Leveroy.

Bondswedstrijden R.K.Z.L.S.B.

De volgende uitslagen hebben betrekking op de wedstrijden van het afgelopen in de R.K. Zuid-Limburgse Schuttersbond.

De wisselbeker voor schieten van de A-zestallen gaat naar: St. Maternus Wijlre

De wisselbeker voor schieten van de B-zestallen gaat naar: St. Sebastianus Mechelen

Het individueel schieten voor het bondskampioenschap:

1e H. Hensgens, Wijlre, 138 schoten

2e J. Brauers, Mechelen, 136 schoten

3e A. Ritzen, Wijlre, 129 schoten

4e J. Volders, St. Geertruid, 86 schoten

5e H. Zwakenberg, Margraten, 80 schoten

De wisselbeker voor de exercitie gaat naar: St. Paulus Epen

Door een sponsor van de Maestrichtse d.d. Stadschutterij is een fonkelnieuwe beker ter beschikking gesteld voor het schieten van de A-zestallen. De oude wisselbeker blijft bij St. Maternus Wijlre, mede als erkenning voor schietmeester Harie Hensgens.

SCHUTTERSKONINGEN

Dr. Hans van Balkom, St.-Catharinagilde Kerkrade-Holz

Lau van Bilsen, St.-Aldegondis Buggenum

Roel Conjour, St.-Willibrordus Obbicht

Jan Eisenga, St.-Stephanus Dieteren (190 sch)

Ivo Eussen, Kon. Schutterij St.-Sebastianus Voerendaal

Kay Hanssen, jeugdkoning St.-Martinus Linne

Peter Hautvast, prominentenkoning St.-Martinus Linne

Cyl. Heijenrath, Damesvogel St.-George Simpelveld

Bert Kools, Vaandrig van St.-Martinus Houthem St.-Gerlach

Jo Leenen, geweerdruager van St.-Martinus Linne (was al eerder koning in 1990)

Breur Leenders, schutterij uit Wijk 28 De Heeg-Maastricht

Hub Meurders, H. Kruis Grevenbicht

Petra Puts, burgerkoning St.-Sebastianusgilde Beegden

Jan Volders, burgerkoning St.-Martinus Houthem St.-Gerlach

Frits Rijckx, St.-Sebastianusgilde Beegden

Giel Rademakers, Centuriokoning St.-Martinus Houthem St.-Gerlach

John Tolen, St.-Hubertus Nattenhoven (86 sch)

Jan Volders, burgerkoning St.-Martinus Houthem St.-Gerlach (229 sch) (voorzitter van schutterij St.-Joseph St.-Geertruid)

Michel Voots, St.-Lambertus Broeksittard (3e x koning)

P. Wagemans, St.-Petrus Kelpen-Oler

JUBILARISEN*25-jarig lidmaatschap*

W.F. Bax	St.-Oda Boshoven
H.M.H.S. Beckers-Thijssen	St.-Nicolaas Meijel
E. Bongers-Frenken	St.-Petrus Roggel
J. van Heel	St.-Hubertus Kessel
J.L.B. Haerden	St.-Martinus Holtum
L.R.J.G. Janssen	St.-Martinus Holtum
C. Joosten	St.-Petrus Roggel
W.H.G. Krämer	St.-Martinus Holtum
J. Kunnen	St.-Martinus Grootbeersel
M.J.M. Lebens	St.-Martinus Holtum
M. Leibbrand-Janssen	St.-Andreas Melick
W.G. Peters	St.-Andreas Melick
A. Puts-Janssen	St.-Petrus Roggel
P. Simons	St.-Petrus Roggel
N. Simons-Verstappen	St.-Petrus Roggel
Erik Tolen	St.-Hubertus Nattenhoven

40-jarig lidmaatschap

G. Bongers	St.-Petrus Roggel
J. Corstjens	St.-Martinus Grootbeersel
P.A.M. Dekkers	St.-Martinus Tegelen
H.L. Heyligers	St.-Sebastianus Herkenbosch
J.J. Janssen	St.-Martinus Holtum
L. Janssen	St.-Joseph Vijlen
R. Maessen	St.-Martinus Niel bij As
F. Minkenberg	St.-Sebastianus Herkenbosch
M. Nies	St.-Martinus Grootbeersel
J. van Roy	St.-Petrus Roggel
S. Saive	St.-Joseph Vijlen
Th. Vrinssen	St.-Martinus Grootbeersel

50-jarig lidmaatschap

A. Baeten	St.-Martinus Niel bij As
J. Berger	St.-Martinus Niel bij As
S. Geuns	St.-Nicolaas Meijel
H. Gijsels	St.-Monulphus en Gondulphus Rotem
Peter Jaspers Sr.	St.-Hubertus Nattenhoven
Hein Knoors	St.-Hubertus Nattenhoven
A. Quix	St.-Monulphus en Gondulphus Rotem
J. Steegen	St.-Monulphus en Gondulphus Rotem
W.Th. Stijnen	St.-Oda Boshoven
H.J. Truijien	St.-Martinus Grootbeersel
P.H.A. van Lierop	St.-Oda Boshoven
H.G. Vaessen	St.-Oda Boshoven

60-jarig lidmaatschap

S. Baumans	St.-Joseph Vijlen
A. Gulpen	St.-Joseph Vijlen
J. Ulrichs	St.-Elisabeth Stokkem.

WIJ GEDENKEN

IN MEMORIAM JEU CLAASSENS

In de namiddag van dinsdag 9 juni bereikte ons het droevige bericht dat van ons was heengegaan ons lid J. Claassens in de leeftijd van 91 jaar.

Claassens Jeu, zoals de mensen hem hier kenden en aanspraken, was 63 jaar lid van schutterij St.-Jan Grubbenvorst.

In 1939 schoot Jeu zich tot koning van schutterij St.-Jan en dat hij een echt lid was, bewees hij in de oorlogsjaren 1940-1945. Voor iedereen wist hij toen het verenigingsvaandel, alsmede het koningszilver te verbergen. Hierdoor is het mogelijk gebleven dat de koningen van schutterij St.-Jan nog steeds het koningszilver fier op de borst meedragen. Ook na de oorlog heeft Jeu Claassens zich verdienstelijk gemaakt voor de schutterij. Trouw, Broederschap en Dienstbaarheid stonden bij hem hoog in het vaandel.

Ook was Jeu een goede schutter, vele jaren was hij lid van het A-zestel dat schutterij St.-Jan vertegenwoordigde op het OLS. In 1995, toen Jeu Claassens 60 jaar lid was van onze schutterij, werd hij benoemd tot erelid van onze schutterij, tevens kreeg hij bij die gelegenheid de Legpenning van Verdiensten van de Gemeente Grubbenvorst.

Na vele mooie jaren hebben de leden van schutterij St.-Jan Grubbenvorst hem op 13 juni 1998 naar zijn laatste rustplaats begeleid.

Jeu Claassens

Jeu zal als waardige schutsbroeder bij de leden van schutterij St.-Jan blijven voortleven.

J. Sijben, secretaris.

IN MEMORIAM TINUS SONNEMANS

Als je ooit binnen de schutterij van Sevenum een schutter tegen bent gekomen met het hart op de juiste plaats dan was dat wel Tinus Sonnemans. Geboren in de Struiken, een buurtschap bij Helden-Grashoek, ging hij als dagloner werken bij de boeren in Sevenum. Daar werd hij al op jonge leeftijd (16 jaar) lid van schutterij St.-Sebastianus. Gauw genoeg schoot hij zich al bij de beste schutters van dat moment. Met de buks vastgebonden aan de stang van de fiets 'stroomte' ze Noord-Limburg af om ergens te gaan schieten. Op zeker moment stond hij tussen de A-schutters als 3e schut opgesteld. Deze plaats zou hij jarenlang bezet houden. Op het OLS in 1975 te Oirsbeek behaalde hij met zijn medeschutters een prachtige tweede plaats; de hoogste trede die onze schutterij tot nog toe heeft behaald. Schutterij St.-Michaël Ool werd toen overigens winnaar.

2 augustus 1998 zou een feestdag voor Tinus moeten worden. Nadat hij reeds in 1991 onderscheiden was in de Orde van Oranje Nassau, zou hij nu onderscheiden worden met de gouden medaille met kroon van de OLS-Federatie vanwege zijn 50-jarig lidmaatschap. Door een slopende ziekte was er van een feest echter geen sprake want de onderscheiding moest hem op het ziekbed worden opgespeld. Een korte opleving in zijn zware strijd was het gevolg. Echter op zaterdag 8 augustus werd deze ongelijke strijd gestaakt en overleed onze schutsbroeder. Op woensdag 12 augustus werd Tinus naar zijn laatste rustplaats begeleid door het bijna voltallige schuttersgilde St.-Sebastianus Sevenum. Tinus bedankt!!

Jan Verhaag.

IN MEMORIAM HENRI GIJSELS

Schutterij St.-Monulfus & Gondulfus Rotem nam op 29 augustus afscheid van haar ere-bestuurslid Henri Gijssels (* 6 maart 1914 † 25 augustus 1998). Hij was oudstrijder en krijgsgevangene en lid van de NSB Rotem. Tot aan zijn pensioen was hij beroepsmilitair. Bij de schutterij was hij een tijdlang commandant en bestuurslid. Voorzitter Leon Goijens schetste zijn schuttersloopbaan op het eind van de uitvaartdienst. Oudstrijders en schutters namen waardig afscheid. Onze oprechte deelneming aan zijn echtgenote en familie en speciaal aan zoon Jaak, huidig secretaris van de schutterij.

W.S.

Luc Ritzen, ontwerper van het logo St. Sebastianus Schinnen, overleden ten gevolge van een noodlottig ongeval, 32 jaar oud, september 1998

Ger Mulder, lid van St.-Martinus Holtum. Overleden op 17 september in de leeftijd van 44 jaar.

IN MEMORIAM GER MULDER

Op 17 september j.l. is ons gewaardeerd lid Ger Mulder heengegaan.

Toen het trompetterkorps opgericht werd, was hij, samen met zijn Rietje, een van de nieuwe leden die onze schutterij, vóór, nieuw leven wilde inblazen. Samen met Rietje beleefde hij veel plezier aan het instuderen van nieuwe muziek, de optredens tijdens de optochten en het uittreden op de schuttersfeesten.

Ger, ook een enthousiast schutter, werd in het voorjaar ziek. Een speciale kuur kon levensverlengend zijn, echter deze werkte averechts; met veel inspanningen kon hij de nadelige effecten de baas.

Ger Mulders

Tot op het moment waarop hijzelf beseftte dat genezing zou uitblijven, ging hij, zoals hij was, onverstoort door met leven. Tot het einde toe vol hoop. Zijn motto: "Ze krijgen mij er niet onder", mocht uiteindelijk niet baten.

Samen met familie, schutterij, vertegenwoordigers van andere schutterijen en schuttersbond hebben wij hem met gepaste schutterseer op 20 september begraven te Born.

P. Peeters, schutterij St.-Martinus Holtum.

Christ Deneer, 72 jaar lid van St.-Joris Wessem. Overleden op 25 september in de leeftijd van 88 jaar. Christ was tevens ere-bestuurslid en buksemeester van 1947 tot 1982.

Peter Peters, lid en geweerdruager van St.-Sebastiaan Schimmert. Overleden op 30 september in de leeftijd van 44 jaar, begraven met schutterseer op 3 oktober 1998 te Beek.

Jo Mordang, ere-voorzitter van St.-Paulus Epen. Overleden op 1 oktober in de leeftijd van 61 jaar.

De overledene Jo Mordang was sinds 1957 lid van Schutterij St. Paulus Epen. Jarenlang genoot hij bekendheid als voorzitter. Bij zijn aftreden werd hij benoemd tot ere-voorzitter. Hij droeg de rang van kolonel. Hij had grote aandacht voor het schieten. Zo was Mordang geruime tijd schietmeester. Zware ziekte velde hem uiteindelijk al op 61-jarige leeftijd. Hij was onderscheiden met de ere-medaille in zilver van de R.K. Zuid-Limburgse Schuttersbond en is benoemd tot ridder der zesde graad in de Orde van Oranje Nassau. Jo Mordang werd op 6 oktober te Epen met schutterseer ten grave gedragen.

Oud-voorzitter Jo Mordang

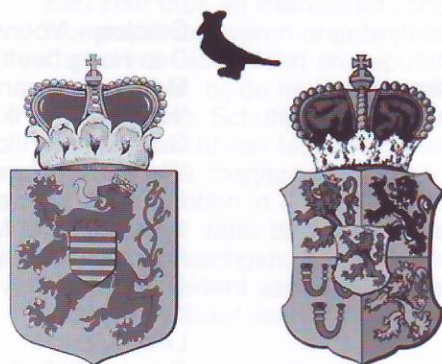
Lei op den Camp, kolonel van St.-Laurentius Spaubeek. De overledene had een grote staat van dienst voor de Spaubeekse schutterij. Hij was 53 jaar lid van, waarvan ruim 25 jaar als penningmeester. Verder werd hij onderscheiden met de OLS-medaille met kroon en de zilveren draagspeld van de Gemeente Beek. Overleden op 3 oktober op 70-jarige leeftijd, begraven met schutterseer.

Frans Bronneberg, ere-voorzitter van St.-Lambertus Broeksittard. Overleden op 17 oktober in de leeftijd van 79 jaar. Onderscheiden met de gouden OLS-medaille met kroontje. Begraven op 21 oktober 1998.

Ben Geenen, beschermheer van de Bussen Schutten Broederschap van St.-Martinus Neer. Overleden op 23 oktober in de leeftijd van 49 jaar.

Rigte (Richard) de Haan, lid van de Koninklijke Schutterij St.-Sebastianus Voerendaal. Hij sloot zich in 1954 aan bij de Voerendaalse schutterij, maakte eerst jarenlang deel uit van de exercitiegroep en werd vervolgens zelf commandant. Nadat hij -na diverse jaren commandant te zijn geweest- het commando had overgedragen, werd hij benoemd tot groot-majoor.

Tevens is hij jurylid geweest en heeft hij diverse andere schutterijen ondersteuning geboden voor wat betreft de oude exercitie. Voor zijn inzet mocht hij een Koninklijke onderscheiding ontvangen. Ook werd hij opgenomen in de Orde van de Rode Leeuw van Limburg en de H. Sebastianus. Overleden op 16 november in de leeftijd van 72 jaar. Begraven met schutterseer op zaterdag 21 november.

6e LIMBURGSE SCHUTTERS DAG op zaterdag 9 januari 1999

De redactie van het Limburgs Schutterstijdschrift nodigt haar lezers en geïnteresseerden uit tot het bijwonen van de 6e Limburgse Schuttersdag die gehouden zal worden op zaterdag 9 januari 1999 in Gemeenschapshuis Baexheimerhof, Kerkstraat 1 (tegenover de kerk) in Baexem*.

PROGRAMMA 6e LIMBURGSE SCHUTTERS DAG

- 14.00 uur **Opening** door de dagvoorzitter.
 14.05 uur **Openingsgebed** door Mgr. R. Maessen,
 Moderator van de Oud-Limburgse SchuttersFederatie.
 14.10 uur **Limburgs Schutterstijdschrift** een terugblik door Wim Pijpers,
 Hoofdredacteur van het Limburgs Schutterstijdschrift.
 14.20 uur **Toespraak** door de heer Maurice Didden, voorzitter van de
 stichting Steun Aan het Schutters-en gildewezen in de beide Limburgen.
 14.30 uur **Lezing** door Drs. A.P.P.M. Janssen, Heemkundeverenigingen en schutterijen
 15.10 uur **Gelegenheid tot het stellen van vragen**
 15.20 uur **Pauze**
 15.40 uur **TV Gazet** kan van grote waarde zijn voor onze schutterijen.
 Informatie/demonstratie door de heren Ketelaars en Verhoef.
 16.20 uur **Gelegenheid tot het stellen van vragen**
 16.30 uur **Bekendmaking van een verdienstelijk persoon.**
 16.45 uur **Toespraak** door de heer Frans Wolters,
 president van de Oud-Limburgse SchuttersFederatie.
 16.55 uur **Afsluiting** door de dagvoorzitter.

Aansluitend is er gelegenheid tot een informeel samenzijn en het bezoeken van de stands in de foyer.

Tevens zal getracht worden om een privé-collectie betrekking hebbende op de H. Sebastianus tentoon te stellen.

* Baexem is gelegen aan de N280 halverwege de rijksweg Weert-Roermond.

Bereikbaarheid: Gemeenschapshuis Baexheimerhof
 Kerkstraat 1 (tegenover de kerk), Baexem
 Telefoon 0475-451696.

DENKEND AAN DEN HAAG ...

Denkend aan Den Haag
zie ik een kraag
vol met rode vlekken
schouder met donkere plekken
alles druppelend, druipend nat
één groot stortbad.

Een ahangende veer,
een roltrap omhoog en weer neer
een slappe hoedenrand
en Staf zacht snurkend in dromenland.

Denken aan Den Haag
zie ik nog vaag
koning Harrie met zilver behangen
schrijden door de Haagse wandelgangen
Haagse kopstukken vallen met veel gedonder
in duizend stukken naar onder.

En op de vloer tussen de rode vlekken
is Thorbecke om te verrekken.

Denkend aan Den Haag
hoor ik tamboers met natte vellen
een klokkenspel met veel toeters en bellen
zie ik het Generaal met grote strikken
strak kijkend met trotse blikken
rotten van 4 op een rij naast elkaar
rotmeesters streng in woord en gebaar.

En naast de onberispelijk uitgelegde
rode ridderzaalluiper
staat in volle glorie commandant Pieter Kuiper (s).

Denkend aan Den Haag
zie ik Hare Majesteit duidelijk in zicht
haar Koninklijke Blik op daeke Bert gericht
Spreekt de onsterfelijke woorden, helder en klaar:
"Helaas, U en ik kleuren niet bij elkaar!"

Voor de bierbent staan de schuttenbroeders in de rij
maar ons gilde blijft trots alcoholvrij.

Na het buiten op het Binnenhof marcheren
is er weinig meer te verteren.

Menig Weerter drinkservies wordt die dag alras
aangevuld met een Haagse bierpul of borrelglas.

Op de terugweg samen gezellig nog wat eten
Den Haag, Den Haag,
een dag om nooit meer te vergeten.
Een dag die aan je voorbij gaat in kleurrijke plaatjes,
Een prachtige dag, dank zij De heer Raatjes.

Marleen Scheepers.

INHOUDSOPGAVE

Artikel	pag
Colofon + Voorwoord	1
Den Haag heeft de klok horen luiden	2
Gouverneur van Voorst tot Voorst: "Het OLS zou ik niet willen missen!"	4
Gouverneur Hilde Houben-Bertrand: "De Schutterswereld is iets speciaals"	6
Schutterij St.-Sebastiaan As (7)	8
Gedeputeerde Martin Eurlings	10
Fotocollage bondsschuttersfeest De Maasvallei	12
OLS-zestal ontvangen op het gouvernement	14
Lezerspost I	16
Lezerspost II	17
Gouden Schuttersbond Maas en Kempen	18
Gouden jubileum St.-Hubertus Nattenhoven	19
Krantenkoppen	20
500 jaar schutterij St.-Catharina Stramproy	21
Graaf Juan 't Kint de Roodenbeke	22
12e Europees Schutterstreffen in Krakau	24
7e LDS in Koninginnebosch	30
Geschiedenis Zuid-Limburgse Schuttersbond	33
St.-Martinus Houthem St.-Gerlach	35
Nationaal koningschieten in Opglabbeek	37
Onder de schietboom	39
Wij feliciteren	47
Wij gedenken	49
Programma 6e Limburgse Schuttersdag	51
Gedicht, Inhoudsopgave en Redactie	52

REDACTIE EN CORRESPONDENTEN

- ★ Hoofdredacteur: Wim Pijpers Brouwerslaan 25
6093 GG Heythuysen; Tel. 0475 - 492868, fax
0049 2161 5655718.
- ★ Piet Hermans Hegstraat 13 6001 EW Weert; Tel.
0495-544548.
- ★ Jean-Pierre Schobben Palenbergerweg 1 6374 LS
Rimburg; Tel./fax 045 - 5325570, Mob. tel 06-
53952854. E-mail: jps@hvision.nl.
- ★ Werner Smet Nachtegalenlaan 84 3650 Rotem Tel.
089-868782.
- ★ Jos Thomassen Eikenlaan 32 3630 Maasmeche-
len; Tel. 089-767789.
- ★ Cor Voorter Maj. Evanslaan 1 6114 KR Susteren;
Tel. 046-4991539.
- ★ Drs. Jean Walraven Borgeind 21 6041 AP Roer-
mond; Tel. 0475-318124.
- ★ Drs. Luc Wolters Dr. Schweitzerstraat 4 6369 XL
Simpelveld; Tel. 045-5442585.
- ★ Correspondent Schuttersbond E.M.M.: H. Caris
Exaten 12 6002 UK Weert; Tel. 0495-524310.
- ★ Correspondente Schuttersbond St.-Gerardus Am-
stenrade: Yvonne van de Wall Antoniusstraat 84
6166 XL Geleen; Tel. 046-4755123.

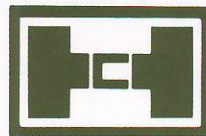
**De redactie van het Limburgs Schutterstijdschrift
wenst U prettige feestdagen
en een voorspoedig 1999**

drukkerij sinds 1935
LIMBURGSCH E POST ^B_V

Heerstraat Noord 69
6099 AW Beegden (NL)
Postbus 5033
6097 ZG Heel (NL)
Telefoon (+31) 0475-57 16 51
Telefax (+31) 0475-57 28 91

- Lid Koninklijk Verbond van Grafische Ondernemingen KVGO
- Lid Vereniging Produktbewaking Grafische Industrie VPGI
- Lid Sectie van Producenten van Beveiligd Drukkerwerk **

Mr Cas van Heugten

ADVOCAAT EN PROCUREUR

Rijksweg Noord 214
6136 AE SITTARD
Telefoon (046) 452 88 99
Telefax (046) 452 89 00

Algemene rechtspraak, civiel recht, strafrecht,
sociaal verzekeringsrecht, adviezen, incasso's,
slachtofferhulp, verkeerszaken, letselschades,
schaderegeling met verzekeringmaatschappijen en
contacten met Duitse en Belgische advocaten.

TV-Gazet is dé kabelkrant van Limburg die hét actuele nieuws uit Uw directe omgeving bij U thuis brengt. In onze programma's komen ook uitgaanstips, cultuur, verenigingsnieuws, het weer, etc. aan bod.

Voor een nog completer programma brengen wij ook diverse specials die volledig, vanuit onze Mediaburcht te Limbricht, worden verzorgd. In samenwerking met de redactie van het Limburgs Schutterstijdschrift gaan we binnenkort een special verzorgen over het Limburgse Schutterswezen.

Deze special zullen wij U komen toelichten tijdens de 6e Limburgse Schuttersdag op 9 januari 1999 in Gemeenschapshuis Baexheimerhof te Baexem.

Wij hopen U allen daar te mogen begroeten.
Namens TV-Gazet, H. Verhoef en P. Ketelaars.

LIMBURGSE BIER SPECIALITEITEN
VAN DE MERGELLANDBROUWERIJ

**GULPENER
SJOES**

LIMBURGS
'KONINGSPAAR